

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-92-06

Druk nr 806

Warszawa, 12 lipca 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, podpisanej w Wilnie dnia 14 marca 2006 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 marca 2006 r. została podpisana w Wilnie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych.

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, podpisanej w Wilnie dnia 14 marca 2006 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, podpisanej w Wilnie dnia 14 marca 2006 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Podpisana w Wilnie w dniu 14 marca 2006 r. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych (zwana dalej: „umową”) ma na celu uregulowanie szeroko pojmowanej współpracy właściwych polskich organów ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego z ich litewskimi partnerami w zwalczaniu szczególnie niebezpiecznej przestępczości i współdziałaniu na terenach przygranicznych w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępstw oraz ujawniania ich sprawców.

W dniu 10 listopada 2001 r. weszła w życie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i innych poważnych przestępstw, sporządzona w Warszawie dnia 4 kwietnia 2000 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 22, poz. 213) (zwana dalej: „umową z dnia 4 kwietnia 2000 r.”). Zgodnie z art. 1 ust. 1 wymienionej umowy, Strony zobowiązały się do współpracy między właściwymi organami państwowymi w zakresie zapobiegania przestępczości zorganizowanej i innym poważnym przestępstwom, ich zwalczania oraz ujawniania sprawców przestępstw, w szczególności w zakresie przestępstw, o których mowa w tym artykule. Ponadto, umowa w sposób szczegółowy reguluje zagadnienia dotyczące, między innymi, zwalczania: aktów terrorystycznych, przestępstw narkotykowych, przestępstw nielegalnej migracji i jej organizowania, nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi i innymi niebezpiecznymi materiałami. Ponadto, w umowie zostały uregulowane: ochrona informacji niejawnych i danych osobowych przekazywanych między Stronami, możliwość częściowej lub całkowitej odmowy współpracy lub uzależnienia jej od spełnienia określonych warunków, podział kosztów związanych z jej wykonywaniem oraz tryb rozstrzygania sporów dotyczących interpretacji lub stosowania umowy. Umowa jest w praktyce wykonywana w zakresie właściwości organów, o których mowa w art. 7 ust. 1 tiret 1 umowy.

W dniu 7 października 2002 r. drogą dyplomatyczną został przekazany Stronie litewskiej projekt Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych. Inicjatywa

zawarcia szczegółowej umowy, regulującej współpracę organów policji i straży granicznych na terenach przygranicznych – na wzór obowiązującej od dnia 26 czerwca 2003 r. Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, sporządzonej w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 223, poz. 1915) – została podjęta przez Stronę polską w celu dalszego rozwoju dwustronnych stosunków między Rządami obydwu państw i zacieśnienia współpracy na terenach przygranicznych w zapobieganiu przestępczości i jej zwalczaniu, a także skuteczniejszego przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Istniejąca do tej pory współpraca właściwych organów policji i straży granicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej układa się bardzo dobrze. Jednakże, zdobyte przez lata doświadczenie pokazało, że dotychczasowe formy współpracy są niewystarczające dla przeciwstawienia się istniejącym zagrożeniom przestępczością. Zaszła wobec tego konieczność zinstytucjonalizowania tej współpracy na nowo i określenia w niej nowych form i metod bieżącej współpracy oraz umożliwienia wspólnego stosowania wybranych instytucji prawnych istniejących w obydwu państwach. Przedmiotem projektowanej umowy o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych miały być przede wszystkim regulacje prawne dotyczące współpracy organów policji i straży granicznych na terenach przygranicznych w zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości. Celem projektu było ustanowienie optymalnych zasad i form oraz sposobów współpracy operacyjnej i działań prewencyjnych oraz stworzenie podstaw prawnych do, między innymi: bezpośrednich kontaktów służbowych organów przygranicznych policji i straży granicznych obu państw, wykonywania czynności służbowych na terytorium drugiego państwa, tworzenia placówek o polsko-litewskiej obsadzie, zorganizowania punktów koordynujących zwalczanie i zapobieganie przestępczości na terenach przygranicznych, wykonywania wspólnych patroli, określenia uprawnień funkcjonariuszy organów jednego z państw wykonujących czynności służbowe na terytorium drugiego z państw.

W odpowiedzi Strona litewska przedstawiła projekt Umowy między Rządem Republiki Litewskiej a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o współpracy w zakresie wykrywania przestępstw, działań dochodzeniowych i zapobiegania przestępczości. Na podstawie analizy tego projektu wywnioskowano, że w znacznym zakresie pokrywa się on

z zakresem obowiązującej i cytowanej już wyżej umowy o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i innych poważnych przestępstw z dnia 4 kwietnia 2000 r., a ponadto, że w istotny sposób wkracza w zakres obowiązującej Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, sporządzonej w Warszawie dnia 26 stycznia 1993 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 35, poz. 130, z późn. zm.).

W związku z brakiem możliwości wyjaśnienia powstałych rozbieżności w drodze korespondencyjnej, w dniach 27-28 października 2003 r. w Wilnie odbyły się rozmowy delegacji ekspertów Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej w sprawie projektu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych i projektu Umowy między Rządem Republiki Litewskiej a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o współpracy w zakresie wykrywania przestępstw, działań dochodzeniowych i zapobiegania przestępczości.

Celem spotkania było uzgodnienie rozbieżnych stanowisk obu Stron. W jego wyniku delegacje uzgodniły, że w oparciu o umowę z dnia 4 kwietnia 2000 r. Strona polska przygotowuje projekt nowej umowy, który w nowy sposób regulowałby omawiane w wymienionej umowie kwestie i uzupełniłby je rozwiązaniami zawartymi w projektach będących przedmiotem konsultacji. Uzgodniono również określone elementy, które znajdują się w projekcie nowej umowy.

W tym samym czasie podjęto decyzję o zawarciu podobnych umów z Republiką Słowacji i Republiką Czeską. W dniu 10 marca 2006 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o współpracy w zwalczaniu przestępczości oraz o współdziałaniu na terenach przygranicznych, sporządzonej w Warszawie dnia 23 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 79, poz. 547), zaś w dniu 4 kwietnia 2006 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 43/2006 w sprawie udzielenia zgody na podpisanie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w zwalczaniu przestępczości, ochronie porządku publicznego oraz o współpracy na terenach przygranicznych.

Połączenie zakresów obowiązującej umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r. i projektu umowy o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych w jednej umowie pozwoli na lepsze określenie zasad współpracy między właściwymi organami obydwu Stron i ich efektywniejsze współdziałanie.

Zakres przedmiotowy umowy dotyczy problematyki pozostającej we właściwości organów państwowych, o których mowa w art. 2 ust. 1, a mianowicie: ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Generalnego Inspektora Informacji Finansowej oraz organów, o których mowa w art. 16 ust. 1, a mianowicie: Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku i Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku.

Umowa z dnia 4 kwietnia 2000 r. przewidywała następujące organy właściwe do bezpośrednich kontaktów w celu jej wykonywania: ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Szefa Urzędu Ochrony Państwa, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej. Podpisana umowa przewiduje zatem aktualny w tym zakresie katalog organów. W porównaniu z obowiązującą umową zmiany dotyczą:

1) Szefa Urzędu Ochrony Państwa

Zgodnie z art. 221 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, z późn. zm.) w miejsce Urzędu Ochrony Państwa powstała w dniu 29 czerwca 2002 r., między innymi, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, właściwa w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego. Zgodnie z art. 224 ust. 2 cyt. ustawy prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez lub na rzecz Urzędu Ochrony Państwa przejmuje Agencja w zakresie swoich zadań lub kompetencji.

2) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej

Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej nie ma – zgodnie z ustawą z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443 oraz z 2002 r. Nr 216, poz. 1824) – uprawnień do zawierania porozumień wykonawczych w świetle art. 1 ust. 5 umowy. Z tego względu nie powinien być organem uprawnionym do wykonywania postanowień wymienionej umowy.

3) ministra właściwego do spraw instytucji finansowych oraz

4) Generalnego Inspektora Informacji Finansowej

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.), organami administracji rządowej właściwymi w sprawach zapobiegania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu są minister właściwy do spraw instytucji finansowych, jako naczelny organ informacji finansowej, oraz Generalny Inspektor Informacji Finansowej. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych – zgodnie z ustawą o umowach międzynarodowych – posiada uprawnienia do zawierania porozumień wykonawczych, o których mowa w art. 1 ust. 5 umowy. Zaś Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zgodnie z art. 33 ust. 5 cytowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, na zasadzie wzajemności i w trybie określonym w dwustronnych porozumieniach zawartych przez niego może udostępniać zagranicznym instytucjom, o których mowa w art. 4 pkt 7 ustawy, informacje związane z wprowadzaniem do systemu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, a także z finansowaniem terroryzmu.

5) ministra właściwego do spraw finansów publicznych

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 10 ustawy o działach administracji rządowej, za kontrolę skarbową oraz nadzór nad organami kontroli skarbowej odpowiada minister właściwy do spraw finansów publicznych. Minister ten posiada – zgodnie z ustawą o umowach międzynarodowych – uprawnienia do zawierania porozumień wykonawczych, o których mowa w art. 1 ust. 5 umowy.

Umowa szczegółowo określa w art. 1 zakres przedmiotowy współpracy między Stronami. W myśl ust. 1 artykułu, zobowiązują się one, zgodnie z postanowieniami umowy i przepisami prawa wewnętrznego swoich państw, zacieśnić współpracę między właściwymi organami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwanymi dalej „właściwymi organami”, w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych. W szczególności Strony będą współpracować w zwalczaniu przestępstw, między innymi: przeciwko życiu i zdrowiu, związanych z terroryzmem, nielegalnego wytwarzania i obrotu środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i ich prekursorami, nielegalnego przekraczania granicy państwowej i przemytu osób, kradzieży i nielegalnego wytwarzania, obrotu i posiadania broni, amunicji, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych lub biologicznych, materiałów promieniotwórczych oraz innych niebezpiecznych materiałów, w tym techniki wojskowej, technologii, usług i towarów podwójnego zastosowania, handlu ludźmi, przeciwko mieniu, fałszowania pieniędzy i innych środków płatniczych, dokumentów finansowych i papierów wartościowych oraz innych dokumentów, gospodarczych oraz nielegalnych operacji finansowych, w tym legalizowania dochodów pochodzących z przestępstw (ust. 2). Wyliczenie to ma na celu wskazanie najpoważniejszych w opinii obydwu Stron przestępstw, zapobieganie którym, jak również ściganie sprawców tych przestępstw, powinno stanowić cel nadrzędny wynegocjowanej umowy. Strony zobowiązują się także do współpracy w zakresie: poszukiwania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub uchylających się od odbycia orzeczonej kary, poszukiwania osób zaginionych oraz podejmowania czynności związanych z identyfikacją osób o nieustalonej tożsamości i nieznanymi zwłok, poszukiwania przedmiotów związanych z popełnionymi przestępstwami oraz ochrony osób uczestniczących w działaniach operacyjnych lub udzielających pomocy właściwym organom lub organom przygranicznym obu państw (ust. 3).

Art. 2 przewiduje, że w celu realizacji umowy właściwe organy Stron oraz wyznaczeni przez nie eksperci będą współpracować bezpośrednio. Organy te, w zakresie swoich właściwości, będą mogły wymieniać oficerów łącznikowych, zawierać porozumienia wykonawcze do umowy i precyzować w nich warunki i tryb współpracy, a także tworzyć punkty kontaktowe o mieszanej obsadzie oraz, w razie potrzeby, odbywać konsultacje. Umowa z dnia 4 kwietnia 2000 r. stanowi w art. 8 jedynie, że organy właściwe mogą zawierać porozumienia wykonawcze do niej i określać w nich szczegółowe zasady i zakres współpracy oraz że mogą odbywać konsultacje w celu zapewnienia skuteczności współpracy będącej przedmiotem umowy.

Punkty kontaktowe, o których mowa w art. 2 ust. 2, i punkty kontaktowe, o których mowa w art. 19 umowy, nie są tymi samymi punktami kontaktowymi. Art. 2 ust. 2 mówi o ogólnej możliwości utworzenia punktów kontaktowych o mieszanej obsadzie przez organy, o których mowa w art. 2 ust. 1, zaś art. 19 stanowi o możliwości utworzenia punktów kontaktowych o mieszanej obsadzie na terenach przygranicznych jako ośrodków komunikowania się właściwych organów i organów przygranicznych Stron.

Zgodnie z art. 29 ust. 3 podpisanej umowy, porozumienia wykonawcze zawarte na podstawie umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r. zachowują moc obowiązującą na okres obowiązywania podpisanej umowy albo do czasu zastąpienia ich porozumieniami wykonawczymi zawartymi na podstawie tej drugiej umowy. Dopuszczono zatem wprost możliwość, że porozumienia wykonawcze zawarte na podstawie umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r., która zostanie uchylona, pozostaną w mocy. Jednakże nie będą one w żadnym razie obowiązywać dłużej niż sama podpisana umowa.

W kolejnych postanowieniach umowy szczegółowo określono sposoby i metody współpracy podejmowanej w odniesieniu do poszczególnych rodzajów przestępstw będących przedmiotem zapobiegania i zwalczania. Postanowienia art. 3 stanowią ogólnie, że, realizując umowę, właściwe organy Stron będą, przykładowo:

- wymieniać informacje o: przygotowywanych przestępstwach, osobach należących lub podejrzanych o przynależność do zorganizowanych grup i związków przestępczych, inspiratorach i organizatorach przestępstw, grupach i związkach przestępczych, ich strukturach, charakterystycznych cechach działalności tych grup,

czasie, miejscu, sposobie popełnienia przestępstwa i jego cechach szczególnych oraz przedmiocie,

- wymieniać, na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron, niezbędne informacje dotyczące, przykładowo: danych osobowych właścicieli, posiadaczy i użytkowników pojazdów, statków wodnych i statków powietrznych oraz dokumentów potwierdzających uprawnienia do kierowania nimi, stwierdzenia miejsca pobytu i miejsca zamieszkania, statusu pobytu i kontroli legalności pobytu osób, danych osobowych obecnych i poprzednich właścicieli, posiadaczy i użytkowników broni, mogących nastąpić zdarzeń i planowanych działań, w szczególności na terenach przygranicznych,
- na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron podejmować odpowiednie czynności i realizować wspólnie uzgodnione działania,
- planować i realizować wspólne programy z zakresu prewencji kryminalnej.

Ponadto, w tym samym celu, właściwe organy Stron mogą również wzajemnie oddelegować swoich funkcjonariuszy do pełnienia zadań, w zakresie swojej właściwości, na terytorium państwa drugiej ze Stron, bez uprawnień zwierzchnich. Art. 3 ma charakter ogólny i odnosi się do wszystkich form współpracy, które będą podejmowane w oparciu o umowę, z modyfikacjami wynikającymi z innych postanowień umowy. Postanowieniom tego artykułu odpowiada art. 2 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r.

Art. 4 – podobnie jak art. 3 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r. – dotyczy kwestii zapobiegania i zwalczania terroryzmu.

Art. 5 odnosi się do problematyki zapobiegania i zwalczania przestępstw związanych ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i ich prekursorami (art. 4 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r.).

Art. 6 stanowi o współpracy w zwalczaniu nielegalnej migracji (art. 5 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r.).

Art. 7 odnosi się do zwalczania przestępstw związanych z bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, substancjami chemicznymi lub biologicznymi, materiałami

promieniotwórczymi oraz innymi niebezpiecznymi materiałami, w tym techniką wojskową, technologią, usługami i wyrobami podwójnego zastosowania. W porównaniu z art. 6 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r. wskazano w nim wyraźnie, że dotyczy on również substancji chemicznych lub biologicznych, materiałów promieniotwórczych, techniki wojskowej oraz technologii, usług i wyrobów wojskowych.

Zakres współpracy naukowo-technicznej i szkoleniowej reguluje art. 8 projektu. Zgodnie z nim, przykładowo, właściwe organy Stron będą wymieniać doświadczenia i informacje, wyniki badań z zakresu kryminalistyki i kryminologii, udostępniać sobie wzajemnie specjalistyczny sprzęt techniczny oraz udzielać pomocy technicznej i badawczej, organizować wspólne ćwiczenia i szkolenia. Organy te będą organizować wymianę ekspertów w celu doskonalenia zawodowego, w tym także w celu doskonalenia znajomości języka urzędowego państwa drugiej ze Stron. Właściwe organy Stron będą współpracować również przez podjęcie działań zmierzających do: zainstalowania kompatybilnych urządzeń i aparatów telekomunikacyjnych, ustalenia odrębnych częstotliwości radiowych do wspólnego wykorzystania czy zainstalowania międzynarodowych łączy specjalnych. Postanowieniom tego artykułu odpowiada jedynie krótkie postanowienie art. 2 pkt 6 umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r.

Art. 9 reguluje formę oraz tryb składania i rozpatrywania wniosków o współpracę. Art. 9 ust. 5 pozwala właściwym organom lub organom przygranicznym Stron na przekazanie informacji z własnej inicjatywy.

Kolejne postanowienia zawarte w rozdziałach II i III nie znajdują odzwierciedlenia w postanowieniach umowy z dnia 4 kwietnia 2000 r.

W rozdziale II „Szczególne formy współpracy” zostały uregulowane następujące instytucje: połączone zespoły (art. 10), pościg transgraniczny (art. 11), obserwacja transgraniczna (art. 12), czynności operacyjno-rozpoznawcze na terytorium państwa drugiej ze Stron (art. 13) oraz przesyłka niejawnie nadzorowana (art. 14). Wskazane regulacje są bardzo szczegółowe, a realizacja wskazanych instytucji w praktyce obwarowana licznymi warunkami.

W myśl art. 10, realizując umowę, przedstawiciele właściwych organów Stron mogą uczestniczyć w działaniach połączonych zespołów lub wykonywać inne wspólne

działania. Postanowienie tego artykułu odnosi się jedynie do organów, o których mowa w art. 2 ust. 1 umowy. Dotyczy zatem innej kategorii organów obydwu państw i zakresu terytorialnego działania niż art. 17 umowy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 umowy, funkcjonariusze policji i straży granicznej jednej ze Stron prowadzący na terytorium państwa tej Strony pościg za osobą w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania, mogą kontynuować ten pościg na terytorium państwa drugiej ze Stron. Pościg może być również kontynuowany za osobą, która uciekła z miejsca zatrzymania. Wskazać w tym miejscu należy, że – podobnie jak w projekcie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w zwalczaniu przestępczości, ochronie porządku publicznego oraz o współpracy na terenach przygranicznych – postanowienia art. 11 wejdą w życie niezależnie od wejścia w życie samej umowy dopiero w dniu zniesienia kontroli granicznej na granicy państwowej między państwami Stron (art. 30 ust. 2). Wcześniejsze wprowadzenie w życie instytucji pościgu transgranicznego wydaje się być nieuzasadnione. Z tego względu umowy negocjowane wcześniej z innymi sąsiadami Rzeczypospolitej Polskiej nie przewidywały w ogóle takich regulacji. W omawianej umowie regulacja taka znalazła się ze względu na członkostwo obydwu państw we Wspólnocie Europejskiej i planowane w przyszłości wstąpienie do tak zwanej Grupy Państw Schengen. Art. 11 w drobiazgowy sposób reguluje sposób kontynuowania pościgu na terytorium państwa drugiej ze Stron. Do najważniejszych postanowień artykułu należą postanowienia mówiące o: przestrzeganiu postanowień umowy i przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego pościg jest kontynuowany, możliwości zatrzymania osoby ściganej tylko przez funkcjonariuszy właściwych organów Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany, zakazie wstępu przez funkcjonariuszy kontynuujących pościg do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych oraz o tym, że pościg zostaje przerwany na żądanie właściwych organów, a w przypadkach niecierpiących zwłoki – organów przygranicznych Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany. Są to bardzo poważne ograniczenia możliwości prowadzenia pościgu na terytorium drugiego państwa.

Pościg może być kontynuowany nie dłużej niż przez 1 godzinę od przekroczenia wspólnej granicy państwowej i w odległości od tej granicy nie większej niż

100 kilometrów. Takie ograniczenie możliwości kontynuowania pościgu na terytorium państwa drugiej ze Stron umowy zostało uzgodnione na podstawie wniosku Strony litewskiej.

Ograniczenie możliwości prowadzenia pościgu transgranicznego jedynie do funkcjonariuszy policji i straży granicznych obydwu Stron znalazło się w postanowieniach art. 11 ust. 1 celowo. Przedstawiciele obydwu Stron uznali bowiem, że nie ma uzasadnienia i potrzeby, aby możliwość taką mieli również funkcjonariusze służb specjalnych i służb finansowych.

W myśl art. 12, funkcjonariusze właściwych organów lub organów przygranicznych jednej ze Stron, prowadzący na terytorium państwa tej Strony obserwację osoby w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania, mają prawo do kontynuowania tej obserwacji na terytorium państwa drugiej ze Stron po uzyskaniu zgody właściwego organu tej drugiej ze Stron, przy czym zgoda taka może zostać udzielona na wniosek właściwego organu Strony wnioskującej (a więc tylko organu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 umowy) i może zostać uzależniona od spełnienia określonych warunków. Obserwacja jest kontynuowana we współdziałaniu z funkcjonariuszami właściwych organów lub organów przygranicznych Strony, na terytorium państwa której jest ona kontynuowana, a na żądanie obserwację należy przekazać funkcjonariuszom właściwych organów lub organów przygranicznych tej Strony. Podobnie jak przy pościgu transgranicznym wskazano, że funkcjonariusze kontynuujący obserwację mają obowiązek przestrzegania umowy i przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego obserwacja jest kontynuowana, oraz że są zobowiązani do stosowania się do zarządzeń właściwych organów lub organów przygranicznych tej Strony. Podobnie również funkcjonariusze kontynuujący obserwację nie są uprawnieni do zatrzymywania ani aresztowania osoby obserwowanej oraz do wstępu do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych.

W szczególnych okolicznościach i pod dodatkowymi warunkami obserwacja może być kontynuowana bez uprzedniej zgody właściwego organu Strony, na terytorium państwa której obserwacja ma być kontynuowana (art. 12 ust. 4).

Zgodnie z art. 13 umowy, właściwe organy jednej ze Stron udzielają, na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron, pomocy w prowadzeniu, na terytorium państwa Strony wezwanej, operacji pod przykryciem przez funkcjonariuszy Strony wnioskującej w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania. Operacje te wykonywane są tylko po uzyskaniu zgody właściwego organu Strony, na terytorium państwa której będą podjęte czynności, przy czym zgoda ta może zostać uzależniona od spełnienia określonych warunków. Funkcjonariusze wykonujący operacje mogą posługiwać się fałszywą tożsamością. Czynności te wykonywane są na zasadach ścisłej koordynacji między uczestniczącymi w nich właściwymi organami Stron, a kieruje nimi funkcjonariusz Strony, na terytorium państwa której są one wykonywane. Na żądanie właściwych organów Strony wezwanej funkcjonariusze Strony wnioskującej wykonujący wspomniane czynności obowiązani są je przerwać.

Właściwe organy jednej ze Stron mogą wystąpić do właściwych organów drugiej ze Stron z wnioskiem o niejawnie nadzorowanie przesyłek w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania (art. 14 ust. 1).

Postanowienia rozdziału III umowy dotyczą zagadnień związanych ze współpracą podejmowaną na terenach przygranicznych Stron. Zgodnie z art. 16 ust. 2, właściwe organy przygraniczne Stron, w zakresie swojej właściwości, mogą w razie potrzeby kontaktować się bezpośrednio w celu zapewnienia skuteczności współpracy, o której mowa w umowie.

W rozdziale tym zostały uregulowane: wspólne wykonywanie obowiązków służbowych (art. 17), wspólne patrole (art. 18) oraz punkty kontaktowe o mieszanej obsadzie (art. 19).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 umowy organy przygraniczne Stron mogą skierować podległych im funkcjonariuszy do wspólnego wykonywania obowiązków służbowych na terenach przygranicznych drugiej ze Stron na warunkach i w sposób określony przepisami prawa wewnętrznego tej drugiej ze Stron. Co do zasady wspólne wykonywanie obowiązków służbowych polega na wykonywaniu wspólnych patroli i pełnieniu służby w punktach kontaktowych o mieszanej obsadzie.

Wspólne patrole mogą być tworzone na określony czas i do wykonania konkretnych zadań. Funkcjonariusze wykonujący wspólne patrole podlegają kierownictwu funkcjonariusza podległego organowi przygranicznemu Strony, na terytorium państwa której patrol jest wykonywany (art. 18).

Funkcjonariusze pełniący służbę w punktach kontaktowych o mieszanej obsadzie podlegają swoim przełożonym i nie są uprawnieni do samodzielnego zarządzania i przeprowadzania działań operacyjnych (art. 19).

W rozdziale IV „Postanowienia inne” zostały uregulowane: uprawnienia funkcjonariuszy pełniących służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron (art. 20), możliwość odmowy realizacji współpracy (art. 21), ochrona informacji niejawnych i danych osobowych przekazywanych wzajemnie na podstawie umowy (art. 22 i 23), kwestie dotyczące naprawienia szkód (art. 24).

W myśl art. 20 ust. 1, funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań związanych z wykonywaniem umowy uważani są za funkcjonariuszy tej Strony w odniesieniu do przestępstw popełnionych przeciwko nim lub przez nich. Tym samym wobec funkcjonariuszy Republiki Litewskiej wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania związane z wykonywaniem umowy znajdzie zastosowanie art. 115 § 13 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zgodnie z którym funkcjonariuszem publicznym jest, między innymi, funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego. Ze względu na sformułowanie postanowienia umowy i fakt, że po ratyfikacji i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej umowa ta będzie źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej, częścią krajowego porządku prawnego, będzie bezpośrednio stosowana i będzie miała pierwszeństwo przed ustawą, interpretować należy, że funkcjonariusze litewscy będą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zrównani w prawach i obowiązkach z funkcjonariuszami publicznymi (art. 115 § 13 pkt 7 Kodeksu karnego).

Oznacza to również, że do tych funkcjonariuszy znajdzie zastosowanie art. 105 § 2 Kodeksu karnego, zgodnie z którym przepisów art. 101-103 dotyczących przedawnienia nie stosuje się do umyślnego przestępstwa: zabójstwa, ciężkiego uszkodzenia ciała,

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności łączonego ze szczególnym udręceniem, popełnionego przez funkcjonariusza publicznego w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Do funkcjonariuszy tych znajdują zastosowanie również inne przepisy Kodeksu karnego penalizujące przestępstwa przeciwko funkcjonariuszom publicznym (art. 222 i 223, art. 224 § 2 i art. 226 § 1) oraz przepisy penalizujące przestępstwa funkcjonariuszy publicznych (art. 231 i 246, art. 247 § 3, art. 266 § 2).

W miejscu tym należy również zaznaczyć, że zgodnie z art. 111 § 3 Kodeksu karnego przepis, zgodnie z którym warunkiem odpowiedzialności za czyn popełniony za granicą jest uznanie takiego czynu za przestępstwo również przez ustawę obowiązującą w miejscu jego popełnienia (art. 111 § 1), nie ma zastosowania do polskiego funkcjonariusza publicznego, który, pełniąc służbę za granicą, popełnił tam przestępstwo w związku z wykonywaniem swoich funkcji. Ponadto, zgodnie z art. 112 pkt 2 Kodeksu karnego, niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia czynu zabronionego, ustawę karną polską stosuje się do obywatela polskiego oraz cudzoziemca w razie popełnienia przez nich przestępstwa przeciwko polskim funkcjonariuszom publicznym.

Zgodnie z art. 20 ust. 2, funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań związanych z wykonywaniem umowy mają prawo noszenia mundurów służbowych lub widocznych odznak, używania służbowych środków łączności, sprzętu obserwacji technicznej, pojazdów służbowych i jednostek pływających (jak również statków powietrznych – ust. 4) oraz innych środków technicznych. Mogą oni także posiadać broń służbową, której wolno im użyć jedynie w celu odparcia bezprawnego i bezpośredniego zamachu na życie lub zdrowie ich lub innej osoby, oraz środki przymusu bezpośredniego, których wolno im użyć zgodnie z prawem wewnętrznym państwa Strony, na terytorium którego pełnią służbę.

Polskie prawo wewnętrzne nie reguluje zasad i warunków pobytu oraz wykonywania obowiązków służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez funkcjonariuszy służb porządku publicznego, służb finansowych i służb specjalnych innych państw na podobnej zasadzie, jak czyni ustawa z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063, z późn. zm.). Zatem

mają do nich zastosowanie przepisy prawa wewnętrznego oraz postanowienia właściwych umów międzynarodowych. W tym przypadku podstawą przyznania funkcjonariuszom litewskim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konkretnych uprawnień i obowiązków przewidzianych w umowie będzie ona sama. Sytuacja ta dotyczy w szczególności prawa noszenia mundurów służbowych lub widocznych odznak, prawa posiadania przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni służbowej i użycia środków przymusu bezpośredniego. Po wejściu umowy w życie, mimo że mógłby mieć tutaj zastosowanie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.), który stanowi, że cudzoziemcy niewymienieni w art. 39 ust. 1 mogą posiadać broń i amunicję, jeżeli są one niezbędne do wykonywania określonych zadań oraz do innych celów wynikających z porozumień międzynarodowych lub z zasady wzajemności, to funkcjonariusze ci nie będą obowiązani spełniać, na przykład, warunków przewidzianych w art. 41 ust. 1 tej ustawy.

Zgodnie z art. 21, jeżeli właściwy organ jednej ze Stron uzna, że realizacja współpracy, o której mowa w umowie, mogłaby naruszyć suwerenność państwa jego Strony, zagrażać jego bezpieczeństwu lub innym istotnym jego interesom albo też naruszałoby jego porządek prawny, może odmówić częściowo lub całkowicie jej realizacji lub uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

W myśl art. 24 ust. 1 Strony, co do zasady, rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu utraty lub uszkodzenia rzeczy, jeżeli szkoda wyrządzona została przez funkcjonariusza podległego właściwemu organowi lub organowi przygranicznemu drugiej ze Stron podczas wykonywania zadań związanych z umową. Strony, co do zasady, rezygnują również wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu uszczerbku na zdrowiu lub śmierci funkcjonariusza, jeżeli nastąpiły one podczas wykonywania zadań związanych z umową (ust. 2). Inne niezbędne kwestie zostały uregulowane w dalszej części wskazanego artykułu.

Rozdział V umowy („Postanowienia końcowe”) zawiera klauzule końcowe. Zgodnie z nimi: Strony będą informować się wzajemnie w drodze dyplomatycznej o wszelkich zmianach właściwości i nazw właściwych organów (art. 25), właściwe organy i organy przygraniczne Stron w sprawach związanych z wykonywaniem umowy będą posługiwać się językami urzędowymi swoich państw lub językiem angielskim (art. 27), co do zasady spory dotyczące interpretacji lub stosowania umowy będą rozstrzygane w drodze

bezpośrednich rokowań lub konsultacji między właściwymi organami Stron w zakresie ich właściwości (art. 28), umowa nie będzie naruszać postanowień umów międzynarodowych o pomocy prawnej w sprawach karnych oraz praw i obowiązków Stron wynikających z innych umów międzynarodowych (art. 29). Ponadto, w rozdziale tym uregulowano tryb wejścia w życie i wypowiedzenia umowy (art. 30).

Z dniem wejścia w życie umowy utraci moc powołana już wyżej umowa o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i innych poważnych przestępstw z dnia 4 kwietnia 2000 r. (art. 29 ust. 2).

Umowa stanowi również zasadę, zgodnie z którą właściwe organy lub organy przygraniczne ponoszą koszty swoich działań związanych z wykonywaniem umowy (art. 26). Po stronie Rzeczypospolitej Polskiej koszty według przyjętej zasady będą ponosić organy wymienione w art. 2 ust. 1 i art. 16 ust. 1 umowy odpowiednio do zakresu swoich ustawowych właściwości. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowych obciążeń finansowych dla budżetu państwa. Wejście w życie umowy nie spowoduje skutków finansowych dla podmiotów sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków ani dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa niż przewidziane w danej części budżetowej.

Postanowienia umowy są samowykonalne, tym samym wejście jej w życie nie spowoduje konieczności wprowadzenia zmian lub uzupełnień do polskiego ustawodawstwa wewnętrznego w zakresie uregulowanym umową.

Postanowienia umowy regulują kwestie związane z przebywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonariuszy służb porządku publicznego innego państwa, kwestie związane z zakresem i zasadami wykonywania przez nich obowiązków służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz kwestie odnoszące się do zadośćuczynienia ewentualnym roszczeniom odszkodowawczym, a tym samym dotyczą spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 oraz z 2001 r. Nr 28, poz. 319) wymaga ustawy oraz wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym, właściwe będzie związanie Rzeczypospolitej Polskiej umową w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, to jest w trybie art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Litewskiej, zwane dalej „Stronami”:

dążąc do rozwoju i utrwalania stosunków przyjaźni i wzajemnej współpracy między obydwoma państwami w duchu Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy, sporządzonego w Wilnie dnia 26 kwietnia 1994 roku,

zważywszy, że przestępczość zorganizowana stanowi zagrożenie dla porządku społeczno-gospodarczego oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego w obydwu państwach,

przekonane o istotnym znaczeniu współpracy właściwych organów państwowych dla skutecznego zapobiegania i zwalczania przestępczości zorganizowanej,

dążąc do wypracowania optymalnych zasad, form i sposobów wspomnianej współpracy,

świadome konieczności wdrożenia postanowień Układu między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, sporządzonego w Schengen dnia 14 czerwca 1985 roku, oraz Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, sporządzonej

w Schengen dnia 19 czerwca 1990 roku, zwanej dalej „Konwencją wykonawczą do Układu z Schengen”,

uznając korzyści wynikające z Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i innych poważnych przestępstw, sporządzonej w Warszawie dnia 4 kwietnia 2000 roku, i dążąc do kontynuacji współpracy, uwzględniając członkostwo obydwu państw w Unii Europejskiej,

mając na względzie postanowienia Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, sporządzonej w Warszawie dnia 26 stycznia 1993 roku,

kierując się zasadami wzajemności, równości i dwustronnych korzyści,

z zastrzeżeniem poszanowania prawa międzynarodowego i prawa wewnętrznego swoich państw,

uzgodniły, co następuje:

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Zakres współpracy

1. Strony, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i przepisami prawa wewnętrznego swoich państw, zobowiązują się zacieśniać współpracę między właściwymi organami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwanymi dalej „właściwymi organami”, w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych.

2. Strony będą współpracować w szczególności w zwalczaniu przestępstw:

- 1) przeciwko życiu i zdrowiu;
- 2) związanych z terroryzmem;

- 3) nielegalnego wytwarzania i obrotu środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i ich prekursorami, zwanymi dalej „narkotykami”;
- 4) nielegalnego przekraczania granicy państwowej i przemytu osób oraz innych przestępstw związanych z przekraczaniem granicy państwowej;
- 5) kradzieży oraz nielegalnego wytwarzania, obrotu i posiadania broni, amunicji, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych lub biologicznych, materiałów promieniotwórczych oraz innych niebezpiecznych materiałów, w tym techniki wojskowej, technologii, usług i towarów podwójnego zastosowania;
- 6) handlu ludźmi, a także bezprawnego pozbawienia wolności człowieka;
- 7) przeciwko mieniu, w tym kradzieży pojazdów i dóbr kultury, a także nielegalnego obrotu nimi;
- 8) fałszowania pieniędzy i innych środków płatniczych, dokumentów finansowych i papierów wartościowych oraz innych dokumentów, a także wprowadzania ich do obiegu i posługiwania się nimi jako autentycznymi;
- 9) gospodarczych (przeciwko ekonomice i zasadom przedsiębiorczości) oraz nielegalnych operacji finansowych, w tym legalizowania dochodów pochodzących z przestępstw;
- 10) o charakterze korupcyjnym;
- 11) związanych z funkcjonowaniem systemów lub sieci informatycznych;
- 12) przeciwko środowisku;
- 13) sporządzania i rozpowszechniania przedmiotów o treści pornograficznej, a także zmuszania do prostytucji.

3. Strony zobowiązują się także do współpracy w zakresie:

- 1) poszukiwania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub uchylających się od odbycia orzeczonej kary;
- 2) poszukiwania osób zaginionych oraz podejmowania czynności związanych z identyfikacją osób o nieustalonej tożsamości i nieznanymi zwłokami;
- 3) poszukiwania przedmiotów związanych z popełnionymi przestępstwami;
- 4) ochrony osób uczestniczących w działaniach operacyjnych lub udzielających pomocy właściwym organom lub organom przygranicznym Stron.

Artykuł 2

Właściwe organy

1. Właściwe organy Stron oraz wyznaczeni przez nie eksperci, w celu realizacji postanowień Umowy, będą współpracować bezpośrednio. Właściwymi organami Stron są:

po Stronie Rzeczypospolitej Polskiej:

- minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- minister właściwy do spraw instytucji finansowych,
- Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- Komendant Główny Policji,
- Komendant Główny Straży Granicznej,
- Generalny Inspektor Informacji Finansowej;

po Stronie Republiki Litewskiej:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych,
- Departament Policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych,
- Służba Ochrony Granicy Państwowej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych,
- Służba Dochodzeń Przepływów Finansowych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych,
- Departament Bezpieczeństwa Państwa,
- Departament Cł przy Ministerstwie Finansów,
- Służba Dochodzeń Specjalnych.

2. Właściwe organy Stron, w zakresie swoich właściwości, mogą wymieniać oficerów łącznikowych, zawierać porozumienia wykonawcze do niniejszej Umowy i precyzować w nich warunki i tryb współpracy, a także tworzyć punkty kontaktowe o mieszanej obsadzie oraz, w razie potrzeby, odbywać konsultacje.

Artykuł 3

Formy współpracy

1. Realizując niniejszą Umowę właściwe organy Stron będą:

- 1) wymieniać informacje o:
 - a) zorganizowanych grupach i związkach przestępczych, ich strukturach, charakterystycznych cechach działalności, a także osobach należących lub podejrzanych o przynależność do takich grup,
 - b) inspiratorach i organizatorach przestępstw,
 - c) czasie, miejscu, sposobie popełnienia przestępstwa i jego cechach szczególnych, przedmiocie przestępstwa i podstawie odpowiedzialności oraz o środkach, jakich użyto, żeby zapobiec przestępstwu,
 - d) przygotowywanych przestępstwach;
- 2) udzielać, na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron, niezbędnych informacji dotyczących:
 - a) danych osobowych właścicieli, posiadaczy i użytkowników pojazdów, statków wodnych i statków powietrznych, danych identyfikacyjnych i innych dokumentów oraz dokumentów potwierdzających uprawnienia do kierowania nimi,
 - b) stwierdzenia miejsca pobytu i miejsca zamieszkania, statusu pobytu i kontroli legalności pobytu osób,
 - c) danych osobowych użytkowników sieci telekomunikacyjnych,
 - d) danych osobowych obecnych i poprzednich właścicieli, posiadaczy i użytkowników broni,
 - e) osób prawnych, a także innych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą,
 - f) mogących nastąpić zdarzeń i planowanych działań, w szczególności na terenach przygranicznych;
- 3) wymieniać:
 - a) informacje o przedmiotach związanych z popełnieniem przestępstwa, a także wzory tych przedmiotów,
 - b) informacje o środkach służących do zwalczania przestępczości;

- 4) na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron udzielać innych niezbędnych informacji;
- 5) na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron podejmować odpowiednie czynności i realizować wspólnie uzgodnione działania, w tym wspólne operacje antyterrorystyczne, a także kierować przedstawicieli do połączonych zespołów;
- 6) na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron współpracować w zakresie sporządzania niezbędnych ekspertyz;
- 7) planować i realizować wspólne programy z zakresu prewencji kryminalnej.

2. W celu realizacji współpracy, o której mowa w niniejszej Umowie, właściwe organy Stron mogą oddelegować swoich funkcjonariuszy do pełnienia zadań, w zakresie swojej właściwości, na terytorium państwa drugiej ze Stron, bez uprawnień zwierzchnich.

Artykuł 4

Współpraca w zwalczaniu terroryzmu

Właściwe organy Stron, w celu zwalczania terroryzmu, będą wymieniać informacje o planowanych i popełnionych aktach terrorystycznych, o sposobach działania sprawców i o ugrupowaniach terrorystycznych oraz podejmować wspólnie inne działania, uzasadnione potrzebą zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania.

Artykuł 5

Współpraca w zwalczaniu nielegalnego obrotu narkotykami

Właściwe organy Stron, w celu zwalczania nielegalnego wytwarzania i obrotu narkotykami, będą:

- 1) wymieniać informacje o:
 - a) obrocie narkotykami,
 - b) miejscach i sposobach wytwarzania i przechowywania narkotyków,
 - c) miejscach przeznaczenia, trasach i sposobach przewozu narkotyków,
- 2) udostępniać sobie próbki nowych narkotyków oraz innych substancji trujących.

Artykuł 6

Współpraca w zwalczaniu nielegalnej migracji

Właściwe organy Stron, w celu zwalczania nielegalnego przekraczania granicy państwowej i nielegalnego przemytu osób, będą wymieniać:

- 1) informacje dotyczące:
 - a) organizatorów i innych osób uczestniczących w popełnianiu tego rodzaju przestępstw,
 - b) działalności, składu, metod i form działania zorganizowanych grup i związków przestępczych uczestniczących w organizowaniu nielegalnej migracji,
 - c) wykorzystywanych środków transportu i szlaków nielegalnej migracji,
 - d) wytwarzania lub korzystania z podrabianych, przerabianych albo wyłudzonych dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej,
 - e) rozmiarów nielegalnej migracji;
- 2) doświadczenia w zakresie kontroli zjawisk migracyjnych, stosowania przepisów prawa wewnętrznego dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców;
- 3) wzory dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej, wiz i ich symboli oraz pieczęci odciskanych na tych dokumentach.

Artykuł 7

Współpraca w zwalczaniu nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią, materiałami niebezpiecznymi i towarami podwójnego zastosowania

Właściwe organy Stron, w celu zwalczania nielegalnego wytwarzania, obrotu, kradzieży i posiadania broni, amunicji, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych lub biologicznych, materiałów promieniotwórczych oraz innych niebezpiecznych materiałów, w tym techniki wojskowej, technologii, usług i towarów podwójnego zastosowania, będą wymieniać informacje potrzebne do zapobiegania tego rodzaju przestępstwom i ich zwalczania, a w szczególności informacje o organizatorach tych przestępstw. jak również wzory dokumentów uprawniających do posiadania tych rzeczy oraz próbki materiałów wybuchowych i innych materiałów niebezpiecznych.

Artykuł 8

Współpraca naukowo-techniczna i szkoleniowa

1. Właściwe organy Stron, w zakresie współpracy naukowo-technicznej i szkoleniowej, będą:

- 1) wymieniać:
 - a) doświadczenia i informacje, w szczególności dotyczące nowych form przestępczego działania oraz metod i środków służących zwalczaniu przestępczości,
 - b) wyniki badań z zakresu kryminalistyki i kryminologii,
 - c) literaturę fachową i inne publikacje dotyczące zakresu niniejszej Umowy;
- 2) udostępniać sobie wzajemnie specjalistyczny sprzęt techniczny oraz udzielać pomocy technicznej i badawczej;
- 3) organizować wspólne ćwiczenia i szkolenia.

2. Właściwe organy Stron będą wymieniać ekspertów w celu doskonalenia zawodowego, w szczególności w zakresie technik kryminalistycznych i metod zwalczania przestępstw, a także w celu doskonalenia znajomości języka urzędowego państwa drugiej ze Stron.

3. Właściwe organy Stron będą współpracować przez podjęcie działań zmierzających do:

- 1) zainstalowania kompatybilnych urządzeń i aparatów telekomunikacyjnych;
- 2) ustalenia odrębnych częstotliwości radiowych do wspólnego wykorzystania;
- 3) wymiany sprzętu telekomunikacyjnego;
- 4) zainstalowania międzynarodowych łączy specjalnych.

4. Właściwe organy Stron będą wymieniać teksty aktów prawnych dotyczących zakresu niniejszej Umowy oraz doświadczenia związane z ich przygotowaniem i stosowaniem w praktyce.

Artykuł 9

Wnioski o współpracę

1. Współpraca właściwych organów lub organów przygranicznych Stron odbywa się na podstawie wniosków. Wnioski o współpracę składa się do właściwych organów lub organów przygranicznych Stron w zakresie ich właściwości.

2. Wniosek o współpracę sporządzany jest na piśmie i przekazywany z wykorzystaniem jakichkolwiek środków technicznych. W przypadkach niecierpiących zwłoki wniosek może zostać przekazany także ustnie, a następnie niezwłocznie potwierdzony na piśmie. W przypadku przekazania wniosku z wykorzystaniem środków technicznych należy przekazać bez zbędnej zwłoki także oryginał wniosku.

3. Wniosek o współpracę powinien zawierać nazwę organu wnioskującego, opis przedmiotu wniosku i jego uzasadnienie. Do wniosku o współpracę można dołączyć związane z jego treścią dokumenty.

4. Jeżeli właściwy organ lub organ przygraniczny jednej ze Stron, do którego złożono wniosek, nie może wykonać wniosku, wniosek ten przekazuje się innemu właściwemu organowi lub organowi przygranicznemu tej Strony informując o tym organ wnioskujący.

5. Realizując niniejszą Umowę właściwe organy lub organy przygraniczne Stron mogą przekazywać informacje z własnej inicjatywy.

Rozdział II

Szczególne formy współpracy

Artykuł 10

Połączone zespoły

Realizując niniejszą Umowę przedstawiciele właściwych organów Stron mogą uczestniczyć w działaniach połączonych zespołów lub wykonywać inne wspólne działania.

Artykuł 11

Pościg

1. Kierując się postanowieniami artykułu 41 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen, funkcjonariusze policji i straży granicznej jednej ze Stron prowadzący na terytorium państwa tej Strony pościg za osobą w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania, mogą go kontynuować na terytorium państwa drugiej ze Stron. Pościg może być kontynuowany również za osobą, która uciekła z miejsca zatrzymania.

2. Odpowiednie właściwe organy i odpowiednie organy przygraniczne Strony, na terytorium państwa której ma być kontynuowany pościg, powiadamia się niezwłocznie z reguły jeszcze przed przekroczeniem granicy państwowej o miejscu i czasie przekroczenia granicy państwowej przez osobę ściganą i funkcjonariuszy kontynuujących pościg oraz o posiadanym przez nich uzbrojeniu i środkach technicznych.

3. Właściwe organy lub organy przygraniczne Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany, powinny niezwłocznie po powzięciu informacji o prowadzonym pościgu podjąć działania zmierzające do przejęcia pościgu.

4. Pościg może być kontynuowany nie dłużej, niż przez jedną godzinę od przekroczenia wspólnej granicy państwowej i w nie większej odległości od tej granicy, niż sto kilometrów.

5. Pościg może być kontynuowany, jeżeli są spełnione następujące warunki:

- 1) funkcjonariusze kontynuujący pościg mają obowiązek:
 - a) przestrzegania postanowień niniejszej Umowy oraz przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego działają, oraz stosowania się do zarządzeń właściwych organów tej Strony;

- b) posiadania dokumentów potwierdzających wykonywanie obowiązków służbowych i okazywania ich na każde wezwanie funkcjonariuszy właściwych organów Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany,
 - c) noszenia mundurów i posługiwania się oznakowanymi pojazdami oraz posiadania służbowych środków łączności;
- 2) zatrzymania osoby ściganej dokonują funkcjonariusze właściwych organów Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany; w przypadku, gdy funkcjonariusze ci nie mogą interweniować wystarczająco szybko, funkcjonariusze kontynuujący pościg mają prawo ująć ściganą osobę, aby niezwłocznie przekazać ją funkcjonariuszom właściwych organów Strony, na terytorium państwa której kontynuowano pościg;
- 3) funkcjonariusze kontynuujący pościg nie mają wstępu do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych i wykonywania innych czynności niezgodnych z Konwencją wykonawczą do Układu z Schengen prowadzących do ograniczenia swobody poruszania się osoby ściganej.

6. Pościg zostaje przerwany na żądanie właściwych organów Stron, a w przypadkach niecierpiących zwłoki – organów przygranicznych Strony, na terytorium państwa której pościg jest kontynuowany. Jeżeli żądanie przerwania pościgu zostało przekazane ustnie funkcjonariuszom kontynuującym pościg, to właściwe organy Strony, na terytorium państwa której pościg był kontynuowany, przekazują niezwłocznie właściwym organom drugiej ze Stron pisemne potwierdzenie tego żądania.

7. Po zakończeniu pościgu, funkcjonariusze, którzy kontynuowali pościg, składają właściwemu organowi Strony, na terytorium państwa której pościg był kontynuowany, sprawozdanie na piśmie z wykonanych czynności.

8. Funkcjonariusze Strony, którzy kontynuowali pościg, mają obowiązek stawienia się na każde wezwanie właściwych organów Strony, na terytorium państwa której pościg był kontynuowany, w celu wyjaśnienia okoliczności dotyczących zakończonego pościgu.

Artykuł 12

Obserwacja

1. Kierując się postanowieniami artykułu 40 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen, funkcjonariusze właściwych organów lub organów przygranicznych jednej ze Stron prowadzący na terytorium państwa tej Strony obserwację osoby w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania, mają prawo do kontynuowania tej obserwacji na terytorium państwa drugiej ze Stron po uzyskaniu zgody właściwego organu tej drugiej ze Stron. Zgoda na obserwację może być udzielona na wniosek właściwego organu Strony wnioskującej i może zostać uzależniona od spełnienia określonych warunków.

2. Obserwacja jest kontynuowana we współdziałaniu z funkcjonariuszami właściwych organów lub organów przygranicznych Strony wezwanej, na żądanie których obserwację należy przekazać funkcjonariuszom właściwych organów lub organów przygranicznych tej Strony.

3. Obserwacja dopuszczalna jest jedynie z zachowaniem następujących warunków:

- 1) funkcjonariusze kontynuujący obserwację mają obowiązek przestrzegania niniejszej Umowy oraz przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego obserwacja jest kontynuowana, oraz zobowiązani są do stosowania się do zarządzeń właściwych organów lub organów przygranicznych tej Strony;
- 2) w wypadku, o którym mowa w ustępie 1, funkcjonariusze kontynuujący obserwację muszą dysponować dokumentem, z którego wynika udzielenie zgody, o której mowa w ustępie 1;
- 3) funkcjonariusze kontynuujący obserwację muszą posiadać legitymacje służbowe i służbowe środki łączności;
- 4) funkcjonariusze kontynuujący obserwację nie są uprawnieni do wstępu do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych;
- 5) funkcjonariusze kontynuujący obserwację nie są uprawnieni do zatrzymania ani aresztowania osoby obserwowanej.

4. Jeżeli ze względu na szczególną pilność niemożliwe jest uprzednie wystąpienie o zgodę, o której mowa w ustępie 1, funkcjonariusze mogą kontynuować obserwację na terytorium państwa drugiej ze Stron z zachowaniem następujących warunków:

- 1) obserwacja jest kontynuowana w związku z czynem zabronionym, o którym mowa w artykule 40 ustęp 7 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen;
- 2) czas i miejsce przekroczenia granicy państwowej należy zgłosić bezzwłocznie, jeszcze w czasie trwania obserwacji, odpowiedniemu właściwemu organowi i odpowiedniemu organowi przygranicznemu Strony, na terytorium państwa której obserwacja jest kontynuowana;
- 3) należy bezzwłocznie przesłać wniosek, o którym mowa w ustępie 1, z podaniem powodów usprawiedliwiających kontynuowanie obserwacji bez uprzedniej zgody; obserwację należy przerwać, gdy właściwy organ Strony, na terytorium państwa której obserwacja jest kontynuowana, wystąpi z takim żądaniem lub gdy po upływie pięciu godzin od przekroczenia granicy państwowej odpowiednia zgoda nie zostanie udzielona.

5. Po zakończeniu obserwacji, funkcjonariusze, którzy kontynuowali obserwację, składają właściwemu organowi Strony, na terytorium państwa której obserwacja była kontynuowana, sprawozdanie z wykonanych czynności.

6. Właściwe organy Strony, której funkcjonariusze kontynuowali obserwację, udzielają na wniosek właściwych organów Strony, na terytorium państwa której obserwacja była kontynuowana, pomocy w przeprowadzeniu późniejszych postępowań prowadzonych na terytorium państwa tej drugiej ze Stron.

Artykuł 13

Operacje pod przykryciem

1. Właściwe organy jednej ze Stron udzielają, na wniosek właściwych organów drugiej ze Stron, pomocy w prowadzeniu, na terytorium państwa Strony wezwanej, operacji pod przykryciem przez funkcjonariuszy Strony wnioskującej w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania. Operacje te wykonywane są tylko po uzyskaniu zgody właściwego organu Strony, na terytorium państwa której będą podjęte czynności. Zgoda taka może zostać uzależniona od spełnienia określonych warunków. Funkcjonariusze wykonujący operacje mogą posługiwać się fałszywą tożsamością. Podawanie prawdziwej tożsamości funkcjonariusza nie jest wymagane.

2. Czynności, o których mowa w ustępie 1, wykonywane są na zasadach ścisłej koordynacji między uczestniczącymi w nich właściwymi organami Stron. Czynnościami tymi kieruje funkcjonariusz Strony, na terytorium państwa której są wykonywane, i ograniczają się one do pojedynczych, ograniczonych czasowo działań. Na żądanie właściwych organów Strony wezwanej funkcjonariusze Strony wnioskującej, o których mowa w ustępie 1, obowiązani są przerwać wykonywanie tych czynności.

3. Udzielenie zgody na czynności, o których mowa w ustępie 1, i określenie warunków, na jakich mają one odbywać się następuje zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego czynności te mają być wykonywane.

4. Jeżeli ze względu na szczególną pilność niemożliwe jest wystąpienie o zgodę, o której mowa w ustępie 1, dopuszcza się wyjątkowo kontynuowanie na terytorium państwa drugiej ze Stron rozpoczętych czynności w wypadkach, gdy:

- 1) istnieje niebezpieczeństwo ujawnienia tożsamości funkcjonariusza, o którym mowa w ustępie 1;
- 2) czynności ograniczają się do ochrony zmienionej tożsamości funkcjonariusza, o którym mowa w ustępie 1.

5. Podjęcie zgodnie z ustępem 4 czynności na terytorium państwa drugiej ze Stron należy zgłosić niezwłocznie właściwemu organowi tej Strony nie później niż w ciągu dwudziestu czterech godzin od przekroczenia granicy państwowej oraz bez zbędnej zwłoki doręczyć wniosek zawierający uzasadnienie usprawiedliwiające podjęcie czynności bez uprzedniej zgody. Postanowienie ustępu 2 zdanie 3 stosuje się odpowiednio.

6. Postanowienia ustępów 1 – 4 stosuje się odpowiednio, jeżeli wniosek składany jest przez właściwy organ Strony, na terytorium państwa której mają być wykonywane czynności, o których mowa w ustępie 1.

7. Tożsamość funkcjonariusza, o którym mowa w ustępie 1, podlega ochronie również po zakończeniu jego działań.

Artykuł 14

Przesyłki niejawnie nadzorowane

1. Właściwe organy jednej ze Stron mogą wystąpić do właściwych organów drugiej ze Stron z wnioskiem o niejawnie nadzorowanie przesyłek w związku z czynem zabronionym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji lub do wydania europejskiego nakazu aresztowania. Właściwy organ Strony wezwanej może odmówić lub ograniczyć zgodę na niejawnie nadzorowanie przesyłek, jeżeli mogłoby to spowodować zagrożenie dla osób w nich uczestniczących, dla ludności lub środowiska.

2. W celu uniknięcia przerw w niejawnym nadzorowaniu przesyłek, właściwe organy Strony wezwanej przejmują nadzór nad przesyłkami w chwili przekroczenia granicy państwowej lub w innym uzgodnionym miejscu. Właściwe organy Strony wezwanej zapewnią dalsze ciągłe nadzorowanie przesyłek w taki sposób, aby istniała w każdym czasie możliwość ich przejęcia i zatrzymania organizatorów i innych osób uczestniczących w popełnianiu tego rodzaju przestępstw. W razie potrzeby właściwe organy Stron mogą uzgodnić prowadzenie nadzorowania przez funkcjonariuszy właściwych organów obu Stron. W takim wypadku funkcjonariusze właściwych organów Strony wnioskującej zobowiązani są do przestrzegania przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony wezwanej oraz zarządzeń jej funkcjonariuszy.

Rozdział III
Współdziałanie na terenach przygranicznych

Artykuł 15
Tereny przygraniczne

Dla celów niniejszej Umowy terenami przygranicznymi są obszary należące do właściwości organów przygranicznych, o których mowa w artykule 16 ustęp 1.

Artykuł 16
Organy przygraniczne

1. Organami przygranicznymi są:

po Stronie Rzeczypospolitej Polskiej:

- w odniesieniu do organów Policji – Komendant Wojewódzki Policji w Białymstoku,
- w odniesieniu do organów Straży Granicznej – Komendant Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku;

po Stronie Republiki Litewskiej:

- w odniesieniu do organów Policji:
 - Komisariat Okręgowy Policji w Olicie (Alytus),
 - Komisariat Okręgowy Policji w Mariampolu (Mariampolė),
- w odniesieniu do organów Służby Ochrony Granicy Państwowej – Oddział Służby Ochrony Granicy Państwowej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Łódziejach (Lazdijai).

2. Organy przygraniczne w zakresie swoich właściwości, mogą w razie potrzeby kontaktować się bezpośrednio w celu zapewnienia skuteczności współpracy, o której mowa w niniejszej Umowie.

Artykuł 17

Wspólne wykonywanie obowiązków służbowych

1. Organy przygraniczne jednej ze Stron mogą, w zakresie swojej właściwości, skierować podległych im funkcjonariuszy do wspólnego wykonywania obowiązków służbowych z funkcjonariuszami podległymi organom przygranicznym drugiej ze Stron na terenach przygranicznych tej drugiej ze Stron, na warunkach i w sposób określony przepisami prawa wewnętrznego państwa Strony, na terytorium którego pełniona jest służba.

2. Wspólne wykonywanie obowiązków służbowych polega na wykonywaniu wspólnych patroli oraz pełnieniu służby w punktach kontaktowych o mieszanej obsadzie. Właściwe organy Stron mogą uzgodnić inne formy wspólnego wykonywania obowiązków służbowych.

Artykuł 18

Wspólne patrole

1. Organy przygraniczne Stron na określony czas i dla wykonania konkretnych zadań mogą tworzyć wspólne patrole, w skład których wchodzi co najmniej po jednym funkcjonariuszu każdej ze Stron.

2. Funkcjonariusze w czasie wykonywania wspólnych patroli podlegają kierownictwu funkcjonariusza podległego organowi granicznemu Strony, na terytorium państwa której patrole są wykonywane.

Artykuł 19

Punkty kontaktowe o mieszanej obsadzie

1. Na terenach przygranicznych mogą zostać ustanowione na stałe lub, w miarę potrzeb, na czas określony punkty kontaktowe o mieszanej obsadzie jako ośrodki komunikowania się właściwych organów i organów przygranicznych Stron.

2. Funkcjonariusze pełniący służbę w punktach kontaktowych o mieszanej obsadzie podlegają swoim przełożonym i nie są uprawnieni do samodzielnego zarządzania i przeprowadzania działań operacyjnych.

3. Każda ze Stron ponosi koszty osobowe swoich funkcjonariuszy pełniących służbę w punktach kontaktowych o mieszanej obsadzie. Pozostałe koszty rozkładane są równomiernie, chyba że właściwe organy Stron uzgodnią inaczej.

Rozdział IV

Inne postanowienia

Artykuł 20

Uprawnienia

1. Funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań związanych z wykonywaniem niniejszej Umowy uważani są za funkcjonariuszy tej Strony w odniesieniu do przestępstw popełnionych przeciwko nim lub przez nich.

2. Funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań związanych z wykonywaniem niniejszej Umowy mają prawo noszenia mundurów służbowych lub widocznych odznak, używania służbowych środków łączności, sprzętu obserwacji technicznej, pojazdów służbowych i jednostek

plywających oraz innych środków technicznych. Mogą oni także posiadać broń służbową, której wolno im użyć jedynie w celu odparcia bezprawnego i bezpośredniego zamachu na życie lub zdrowie ich lub innej osoby, oraz środki przymusu bezpośredniego w rozumieniu prawa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej albo środki specjalne w rozumieniu prawa wewnętrznego Republiki Litewskiej, których wolno im użyć zgodnie z prawem wewnętrznym państwa Strony, na terytorium którego pełnią służbę. Właściwe organy Stron poinformują się wzajemnie o dopuszczalnych rodzajach broni służbowej i środkach przymusu bezpośredniego (środkach specjalnych).

3. Funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań, o których mowa w artykułach 11, 12 i 18, uprawnieni są do przekraczania granicy państwowej w dowolnym miejscu na podstawie legitymacji służbowej.

4. Funkcjonariusze podlegli właściwym organom lub organom przygranicznym jednej ze Stron pełniący służbę na terytorium państwa drugiej ze Stron przy wykonywaniu zadań związanych z wykonywaniem niniejszej Umowy, po uzyskaniu zgody: w Rzeczypospolitej Polskiej – Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku, a w Republice Litewskiej – Oddziału Służby Ochrony Granicy Państwowej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Łódziejach (Łazdijai), mogą wykorzystywać statki powietrzne na zasadach obowiązujących właściwe organy tej drugiej ze Stron, określonych przepisami prawa wewnętrznego państwa, nad terytorium którego statki powietrzne mają być wykorzystywane.

Artykuł 21

Odmowa współpracy

Jeżeli właściwy organ jednej ze Stron uzna, że realizacja współpracy, o której mowa w niniejszej Umowie, mogłaby naruszyć suwerenność państwa jego Strony, zagrażać jego bezpieczeństwu lub innym istotnym jego interesom albo też naruszałoby jego porządek prawny, może odmówić częściowo lub całkowicie jej realizacji lub uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

Artykuł 22

Ochrona informacji niejawnych

1. Właściwe organy i organy przygraniczne Stron zapewnią ochronę informacji niejawnych przekazywanych wzajemnie na podstawie niniejszej Umowy. Przekazywane informacje niejawne podlegają ochronie nie niższej, niż to wynika z przepisów prawa wewnętrznego państwa Strony, której właściwe organy lub organy przygraniczne przekazują informacje.

2. Wszelkie tego rodzaju informacje lub sprzęt techniczny, przekazane przez właściwy organ lub organ przygraniczny jednej ze Stron właściwemu organowi lub organowi przygranicznemu drugiej ze Stron, mogą być udostępniane innym organom, niż właściwe organy lub organy przygraniczne Stron oraz podmiotom państw trzecich wyłącznie za uprzednią pisemną zgodą właściwego organu lub organu przygranicznego przekazującego.

3. W wypadku narażenia na ujawnienie lub ujawnienia informacji niejawnych, przekazanych przez właściwy organ lub organ przygraniczny jednej ze Stron, właściwy organ lub organ przygraniczny drugiej ze Stron powiadomi niezwłocznie o tym zdarzeniu właściwy organ lub organ przygraniczny przekazujący, poinformuje o okolicznościach zdarzenia i jego skutkach oraz działaniach podjętych w celu zapobieżenia występowaniu w przyszłości tego rodzaju zdarzeń.

Artykuł 23

Ochrona danych osobowych

1. Właściwe organy i organy przygraniczne Stron zapewnią ochronę danych osobowych przekazywanych wzajemnie na podstawie niniejszej Umowy zgodnie z postanowieniami Konwencji Nr 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, sporządzonej w Strasburgu dnia 28 stycznia 1981 roku, Protokołu dodatkowego Nr 181 do Konwencji o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych dotyczącego organów

nadzoru i transgranicznych przepływów danych, sporządzonego w Strasburgu dnia 8 listopada 2001 roku, i Zaleceniem Nr R (87) 15 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 17 września 1987 roku o reglamentacji danych osobowych w branży policyjnej.

2. Właściwe organy i organy przygraniczne Stron, uwzględniając postanowienia ustępu 1, zapewnią ochronę danych osobowych przekazywanych na podstawie niniejszej Umowy zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) organ otrzymujący może wykorzystać otrzymane dane osobowe wyłącznie w celach i na zasadach określonych przez organ przekazujący;
- 2) na wniosek, organ otrzymujący informuje organ przekazujący o sposobie wykorzystania przekazanych danych osobowych i osiągniętych dzięki temu wynikach;
- 3) dane osobowe mogą być przekazywane innym organom, niż właściwe organy lub organy przygraniczne Stron, ale tylko za uprzednią pisemną zgodą organu przekazującego i tylko w celach, o których mowa w niniejszej Umowie;
- 4) organ przekazujący odpowiada za prawdziwość i rzetelność przekazywanych danych osobowych i zapewnia, aby zakres przekazywanych danych osobowych był taki, który jest niezbędny do osiągnięcia celów przewidzianych w niniejszej Umowie; jeżeli okaże się, że zostały przekazane dane nieprawdziwe lub niekompletne albo dane, których nie wolno było przekazać, organ przekazujący zawiadamia o tym niezwłocznie organ otrzymujący, który jest zobowiązany do sprostowania lub zniszczenia tych danych;
- 5) osobie, której dotyczą przekazywane dane osobowe, należy na jej wniosek, zgodnie z prawem wewnętrznym państwa właściwej Strony, udzielić informacji o tych danych, jak też o przewidywanym celu ich wykorzystania; informacji można odmówić, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony państwa, interesów finansowych państwa, dla utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zwalczania przestępczości, ochrony osoby, której te dane dotyczą, albo praw lub wolności innych osób;
- 6) organ przekazujący określa termin, po upływie którego przekazane dane osobowe mają zostać zniszczone; niezależnie od tego, przekazane dane osobowe zostają zniszczone, jeżeli dalsze ich przechowywanie stało się zbędne ze względu na cel, dla którego zostały przekazane; organ przekazujący zostanie niezwłocznie

poinformowany o wszystkich tego typu wypadkach zniszczenia danych osobowych i o przyczynach ich zniszczenia;

- 7) organy przekazujące i organy otrzymujące są zobowiązane do rejestrowania przekazywania, otrzymywania i niszczenia danych osobowych;
- 8) organy przekazujące i organy otrzymujące dane osobowe są obowiązane do ich skutecznej ochrony przed nieuprawnionym dostępem, zmianami bez zgody organu przekazującego, przypadkowym lub nieuprawnionym ich usunięciem lub zniszczeniem oraz przed nieuprawnionym ich rozpowszechnieniem.

3. Zasady, o których mowa w ustępie 2, stosuje się również do danych osobowych uzyskiwanych przez funkcjonariuszy podległych właściwym organom, jak również organom przygranicznym jednej ze Stron na terytorium państwa drugiej ze Stron w toku ich uczestniczenia w czynnościach przewidzianych w niniejszej Umowie.

Artykuł 24

Naprawienie szkody

1. Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu utraty lub uszkodzenia rzeczy, jeżeli szkoda wyrządzona została przez funkcjonariusza podległego właściwemu organowi lub organowi przygranicznemu drugiej ze Stron podczas wykonywania zadań związanych z niniejszą Umową.

2. Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu uszczerbku na zdrowiu lub śmierci funkcjonariusza, jeżeli nastąpiły one podczas wykonywania zadań związanych z niniejszą Umową. Prawo do roszczeń odszkodowawczych funkcjonariusza lub osób uprawnionych w razie jego śmierci na podstawie przepisów prawa wewnętrznego Stron pozostaje tym samym nienaruszone.

3. Postanowień ustępów 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli szkoda została wyrządzona z winy umyślnej lub na skutek rażącego niedbalstwa.

4. Jeżeli podczas wykonywania zadań związanych z niniejszą Umową funkcjonariusz podległy właściwemu organowi lub organowi przygranicznemu jednej ze Stron wyrządził szkodę osobie trzeciej, to odszkodowaniem za tę szkodę obarczona jest ta ze Stron, na terytorium państwa której została ona wyrządzona, zgodnie z przepisami, które miałyby zastosowanie w wypadku wyrządzenia szkody przez funkcjonariusza tej Strony.

5. Strona, której funkcjonariusz wyrządził szkodę, o której mowa w ustępie 4, zwraca tej drugiej ze Stron całą sumę odszkodowania wypłaconego poszkodowanemu lub osobie uprawnionej do odszkodowania po jego śmierci.

6. Postanowienia ustępu 5 nie stosuje się, jeżeli funkcjonariusz wyrządzający szkodę działał pod bezpośrednim dowództwem funkcjonariusza drugiej ze Stron, chyba że szkodę wyrządził z winy umyślnej.

7. Właściwe organy i organy przygraniczne Stron ściśle współpracują ze sobą, aby ułatwić realizację roszczeń odszkodowawczych. Wymieniają one w szczególności wszelkie znajdujące się w ich dyspozycji informacje o szkodach, o których mowa w niniejszym artykule.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

Artykuł 25

Informowanie

1. Strony będą informować się wzajemnie w drodze dyplomatycznej o wszelkich zmianach właściwości i nazw organów, o których mowa w artykule 2 ustęp 1, artykule 16 ustęp 1 i artykule 20 ustęp 4.

2. Właściwe organy Stron, niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy, wymienią się wzorami legitymacji służbowych, a także powiadomią się wzajemnie w drodze dyplomatycznej o dotyczących ich danych niezbędnych do wzajemnego porozumiewania się.

Artykuł 26

Koszty

Właściwe organy i organy przygraniczne Stron ponoszą koszty swoich działań związanych z wykonywaniem niniejszej Umowy. W każdym konkretnym przypadku, właściwe organy i organy przygraniczne Stron mogą postanowić o innym trybie pokrycia kosztów.

Artykuł 27

Języki współpracy

1. Właściwe organy i organy przygraniczne Stron w sprawach związanych z wykonywaniem niniejszej Umowy posługują się językami urzędowymi swoich państw lub językiem angielskim.

2. Wnioski i inne dokumenty, o których mowa w niniejszej Umowie, sporządza się w języku urzędowym państwa Strony przekazującej, a wysyła się je wraz z przekładem na język urzędowy państwa Strony otrzymującej albo na język angielski.

Artykuł 28

Rozstrzygnięcie sporów

1. Spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy będą rozstrzygane w drodze bezpośrednich rokowań lub konsultacji między właściwymi organami Stron w zakresie ich właściwości.

2. W wypadku nie osiągnięcia porozumienia w drodze rokowań lub konsultacji, o których mowa w ustępie 1, spór zostanie rozstrzygnięty w drodze dyplomatycznej i nie będzie przedkładany do rozstrzygnięcia żadnej stronie trzeciej.

Artykuł 29
Stosunek do innych umów

1. Umowa niniejsza nie narusza postanowień umów międzynarodowych o pomocy prawnej w sprawach karnych oraz praw i obowiązków Stron wynikających z innych wielostronnych lub dwustronnych umów międzynarodowych.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy traci moc Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i innych poważnych przestępstw, sporządzona w Warszawie dnia 4 kwietnia 2000 roku.

3. Porozumienia wykonawcze zawarte na podstawie umowy z dnia 4 kwietnia 2000 roku, o której mowa w ustępie 2, zachowują moc na okres obowiązywania niniejszej Umowy albo do czasu zastąpienia ich porozumieniami wykonawczymi zawartymi na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 30
Obowiązywanie Umowy

1. Umowa niniejsza jest zawarta na czas nieokreślony i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia otrzymania noty późniejszej informującej o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych dla jej wejścia w życie.

2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się do artykułu 11 niniejszej Umowy, który wejdzie w życie w dniu zniesienia kontroli granicznej na granicy państwowej pomiędzy państwami Stron.

3. Umowa niniejsza może być wypowiedziana przez każdą ze Stron w drodze notyfikacji. W takim przypadku niniejsza Umowa utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania przez drugą ze Stron noty wypowiedzającej.

Umowę niniejszą podpisano w *Kielce* dnia *14 marca 2006* roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i litewskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

**Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej**

**Z upoważnienia Rządu
Republiki Litewskiej**

**LENKIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
SUSITARIMAS
DĖL BENDRADARBIAVIMO KOVOJANT SU ORGANIZUOTU
NUSIKALSTAMUMU BEI KITAIS NUSIKALTIMAIS IR DĖL BENDRŲ
VEIKSMŲ PASIENIO TERITORIJOSE**

Lenkijos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė, toliau – Šalys,

siekdamos plėtoti ir tvirtinti abiejų valstybių draugiškus santykius ir tarpusavio bendradarbiavimą 1994 m. balandžio 26 d. Vilniuje pasirašytos Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties dvasia;

atsižvelgdamos į tai, kad organizuotas nusikalstamumas kelia grėsmę abiejų valstybių visuomeninei santvarkai ir ekonominei tvarkai, saugumui ir viešajai tvarkai;

įsitikinusios, kad kompetentingų valstybės institucijų bendradarbiavimas turi esminę reikšmę organizuoto nusikalstamumo veiksmingai prevencijai ir kovai su juo;

siekdamos parengti optimalius minėto bendradarbiavimo principus, formas ir būdus;

suvokdamos būtinybę įgyvendinti 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių, dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo ir 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių, dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (toliau – Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo) nuostatas;

pripažindamos 2000 m. balandžio 4 d. Varšuvoje pasirašytos Lenkijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei kitais sunkiais nusikaltimais sutarties naudą ir siekdamos tęsti bendradarbiavimą atsižvelgiant į abiejų valstybių narystę Europos Sąjungoje;

turėdamos omenyje 1993 m. sausio 26 d. Varšuvoje pasirašytos Lenkijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos, darbo ir baudžiamosiose bylose nuostatas;

vadovaudamosi abipusiškumo, lygybės ir abipusės naudos principais;

gerbdamos tarptautinę teisę ir savo valstybių nacionalinę teisę,

susitarė:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Bendradarbiavimo sritys

1. Šalys, remdamosi šio Susitarimo ir savo valstybių nacionalinės teisės aktais, įsipareigoja stiprinti atitinkamų visuomenės saugumą ir viešąją tvarką užtikrinančių institucijų, toliau vadinamų kompetentingomis institucijomis, bendradarbiavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei kitais nusikaltimais ir veikiant kartu abiejų valstybių pasienio teritorijose.

2. Šalys bendradarbiauja, ypač kovojant su nusikaltimais:

- 1) žmogaus gyvybei ir sveikatai;
- 2) susijusiais su terorizmu;
- 3) neteisėta narkotinių, psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (toliau – narkotikai) gamyba ir apyvarta;
- 4) neteisėtu valstybės sienos kirtimu ir neteisėtu žmonių gabenimu per valstybės sieną ir kitais nusikaltimais, susijusiais su valstybės sienos pažeidimais;

5) ginklų, šaudmenų, sprogstamųjų, cheminių, biologinių, radioaktyviųjų bei kitokių pavojingų medžiagų, taip pat karinės technikos, dvejojo naudojimo technologijų, paslaugų ir prekių vagystėmis bei neteisėta jų gamyba, apyvarta ir laikymu;

6) prekyba žmonėmis, taip pat neteisėtu žmogaus laisvės atėmimu;

7) nuosavybei, tarp jų transporto priemonių ir kultūros vertybių vagystėmis bei neteisėta apyvarta jomis;

8) pinigų ir kitų mokėjimo priemonių, finansinių dokumentų ir vertybinių popierių, kitų dokumentų klastojimu, taip pat jų leidimu į apyvartą ir naudojimu kaip tikrų;

9) ūkinei veiklai (ekonomikai ir verslo tvarkai), taip pat neteisėtomis finansinėmis operacijomis ir pajamų, gautų iš nusikalstamos veiklos, legalizavimu;

10) susijusiais su korupcija;

11) susijusiais su informacinių sistemų ar tinklų funkcionavimu;

12) aplinkai;

13) pornografinio turinio dalykų gamyba ir platinimu, taip pat vertimu užsiimti prostitucija.

3. Šalys taip pat įsipareigoja bendradarbiauti šiose srityse:

1) asmenų, įtariamų padarius nusikaltimą arba vengiančių atlikti paskirtą bausmę, paieškos;

2) dingusių asmenų paieškos, nenustatytos tapatybės asmenų nustatymo bei palaikų identifikavimo;

3) daiktų, susijusių su įvykdytais nusikaltimais, paieškos;

4) operatyvineje veikloje dalyvaujančių arba Šalių kompetentingoms ar pasienio institucijoms pagalbą teikiančių asmenų apsaugos.

2 straipsnis

Kompetentingos institucijos

1. Šalių kompetentingos institucijos bei jų paskirti ekspertai, vykdydami šį Susitarimą, bendradarbiauja tiesiogiai. Šalių kompetentingos institucijos yra:

Lenkijos Respublikoje:

- vidaus reikalų klausimais kompetentingas ministras,
- valstybės finansų klausimais kompetentingas ministras,
- finansinių institucijų klausimais kompetentingas ministras,
- Vidaus saugumo agentūros vadovas,
- vyriausiasis policijos komendantas,
- vyriausiasis Sienos apsaugos tarnybos vadas,
- Finansų informacijos tarnybos generalinis inspektorius;

Lietuvos Respublikoje:

- Vidaus reikalų ministerija,
- Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos,
- Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos,
- Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos,
- Valstybės saugumo departamentas,
- Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos,
- Specialiųjų tyrimų tarnyba.

2. Šalių kompetentingos institucijos pagal savo kompetenciją gali keisti ryšių palaikymo pareigūnais, sudaryti šio Susitarimo vykdomuosius susitarimus ir juose detalizuoti bendradarbiavimo sąlygas ir tvarką, taip pat steigti mišrios sudėties kontaktinius punktus bei prireikus rengti konsultacijas.

3 straipsnis

Bendradarbiavimo formos

1. Įgyvendindamos šį Susitarimą, Šalių kompetentingos institucijos:
 - 1) keičiasi informacija apie:
 - a) organizuotas grupes ir nusikalstamus susivienijimus, jų struktūras, būdingus veiklos požymius, taip pat asmenis, priklausančius jiems arba įtariamus esant jų nariais,
 - b) nusikaltimų kurstytojus ir organizatorius,

c) nusikaltimo padarymo laiką, vietą ir būdą bei nusikaltimo ypatingus požymius, nusikaltimo objektą ir atsakomybės pagrindą, taip pat nusikaltimui užkardyti naudotas priemones,

d) rengiamus nusikaltimus;

2) kitos Šalies kompetentingų institucijų prašymu teikia reikalingą informaciją, susijusią su:

a) transporto priemonių, laivų ir orlaivių identifikavimo duomenimis bei kitais dokumentais, jų savininkų, valdytojų ir naudotojų asmens duomenimis, taip pat dokumentais, patvirtinančiais teisę juos vairuoti,

b) asmenų buvimo vieta ir gyvenamąją vietą, buvimo teisiniu statusu ir buvimo teisėtumo kontrole,

c) telekomunikacijos ryšių tinklo naudotojų asmens duomenimis,

d) ginklų esamų ir buvusių savininkų, valdytojų ir naudotojų asmens duomenimis,

e) juridiniais asmenimis, taip pat kitais asmenimis, kurie verčiasi ūkine veikla,

f) galimais įvykiais ir planuojamais veiksmais, ypač pasienio teritorijose;

3) keičiasi:

a) informacija apie daiktus, susijusius su padarytu nusikaltimu, taip pat šių daiktų pavyzdžiais,

b) informacija apie priemones, naudojamas kovai su nusikalstamumu;

4) kitos Šalies kompetentingų institucijų prašymu teikia kitą reikalingą informaciją;

5) kitos Šalies kompetentingų institucijų prašymu imasi atitinkamų veiksmų ir vykdo kartu suderintus veiksmus, įskaitant bendras antiteroristines operacijas, taip pat deleguoja atstovus į bendras (jungtines) grupes;

6) kitos Šalies kompetentingų institucijų prašymu bendradarbiauja atliekant reikalingas ekspertizes;

7) planuoja ir vykdo bendras nusikaltimų prevencijos programas.

2. Šiame Susitarime numatytam bendradarbiavimui vykdyti Šalių kompetentingos institucijos gali deleguoti savo pareigūnus pagal jų kompetenciją, tačiau be vadovavimo įgaliojimų, atlikti užduotis kitos Šalies valstybės teritorijoje.

4 straipsnis

Bendradarbiavimas kovojant su terorizmu

Siekdamos kovoti su terorizmu, Šalių kompetentingos institucijos keičiasi informacija apie planuojamus ir įvykdytus teroro aktus, juos padariusių asmenų veikimo būdus ir teroristų grupes, taip pat kartu imasi kitų veiksmų, pagrįstų terorizmo prevencijos ir kovos su juo būtinybe.

5 straipsnis

Bendradarbiavimas kovojant su neteisėta narkotikų apyvarta

Siekdamos kovoti su neteisėta narkotikų gamyba ir apyvarta, Šalių kompetentingos institucijos:

- 1) keičiasi informacija apie:
 - a) narkotikų apyvartą,
 - b) narkotikų gamybos ir laikymo būdus ir vietas,
 - c) narkotikų paskirties vietas, gabenimo maršrutus ir būdus;
- 2) teikia viena kitai naujų narkotikų bei kitų nuodingų medžiagų pavyzdžius.

6 straipsnis

Bendradarbiavimas kovojant su neteisėta migracija

Siekdamos kovoti su neteisėtu valstybės sienos kirtimu ir neteisėtu žmonių gabenimu per valstybės sieną, Šalių kompetentingos institucijos keičiasi:

- 1) informacija apie:
 - a) organizatorius ir kitus asmenis, dalyvaujančius padarant tokio pobūdžio nusikaltimus,
 - b) organizuotų grupių ir nusikalstamų susivienijimų, dalyvaujančių organizuojant neteisėtą migraciją, veiklą, sudėti, veiklos metodus ir formas,

- c) naudojamas gabenimo priemonės ir neteisėtos migracijos maršrutus,
 - d) padirbtų ar suklastotų arba apgaulės būdu gautų dokumentų, suteikiančių teisę kirsti valstybės sieną, gamybą ar naudojimą,
 - e) neteisėtos migracijos mastą;
- 2) migracijos reiškinių kontrolės, nacionalinės teisės normų, reglamentuojančių užsieniečių atvykimą ir buvimą, taikymo patirtimi;
 - 3) dokumentų, leidžiančių kirsti valstybės sieną, vizų, jų simbolių ir tuose dokumentuose dedamų spaudų pavyzdžiais.

7 straipsnis

Bendradarbiavimas kovojant su neteisėta ginklų, pavojingų medžiagų ir dvejopo naudojimo prekių gamyba ir apyvarta

Siekdamos kovoti su neteisėta ginklų, šaudmenų, sprogstamųjų, cheminių, biologinių, radioaktyviųjų bei kitų pavojingų medžiagų, taip pat karinės technikos, dvejopo naudojimo technologijų, paslaugų ir prekių gamyba, apyvarta, vagystėmis ir laikymu, Šalių kompetentingos institucijos keičiasi informacija, reikalinga tokio pobūdžio nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais, ypač informacija apie tų nusikaltimų organizatorius, taip pat minėtus daiktus turėti suteikiančių teisę dokumentų pavyzdžiais bei sprogstamųjų ir kitų pavojingų medžiagų pavyzdžiais.

8 straipsnis

Bendradarbiavimas mokslo, technikos ir mokymo srityse

1. Bendradarbiaudamos mokslo, technikos ir mokymo srityse, Šalių kompetentingos institucijos:

- 1) keičiasi:
 - a) patirtimi ir informacija, ypač apie naujas nusikalstamos veiklos formas bei naujus kovos su nusikalstamumu metodus ir priemones,
 - b) kriminalistikos ir kriminologijos tyrimų rezultatais,
 - c) profesine literatūra ir kitais spaudiniais, susijusiais su šiuo Susitarimu;

2) teikia viena kitai specialiąją techninę įrangą bei techninę ir mokslinę pagalbą;

3) organizuoja bendras pratybas ir mokymus.

2. Šalių kompetentingos institucijos, siekdamos kelti kvalifikaciją, keičiasi ekspertais, ypač kriminalistinės technikos ir kovos su nusikaltimais metodų srityje, taip pat siekia gerinti kitos Šalies valstybinės kalbos mokėjimą.

3. Bendradarbiaudamos Šalių kompetentingos institucijos imasi veiksmų, siekiant:

1) įdiegti suderintus telekomunikacijos ryšių įrengimus ir prietaisus;

2) nustatyti atskirus radijo dažnius bendram naudojimui;

3) keistis telekomunikacijos ryšių įranga;

4) įrengti specialias tarptautines ryšių linijas.

4. Šalių kompetentingos institucijos keičiasi su šiuo Susitarimu susijusiais teisės aktais, taip pat jų rengimo ir taikymo patirtimi.

9 straipsnis

Prašymai dėl bendradarbiavimo

1. Šalių kompetentingos ar pasienio institucijos bendradarbiauja prašymų pagrindu. Prašymai pateikiami Šalių kompetentingoms ar pasienio institucijoms pagal jų kompetenciją.

2. Prašymas dėl bendradarbiavimo yra sudaromas raštu ir perduodamas naudojant bet kokias technines priemones. Neatidėliotinais atvejais prašymas gali būti perduotas taip pat ir žodžiu, o po to nedelsiant patvirtintas raštu. Perduodant prašymą techninėmis priemonėmis, nedelsiant taip pat reikia perduoti prašymo originalą.

3. Prašyme dėl bendradarbiavimo turi būti nurodytas prašančios institucijos pavadinimas, prašymo dalykas ir jo pagrindimas. Prie prašymo dėl bendradarbiavimo galima pridėti su jo turiniu susijusius dokumentus.

4. Tuo atveju, kai vienos Šalies kompetentinga ar pasienio institucija, kuriai pateiktas prašymas, negali jo įvykdyti, ji perduoda šį prašymą kitai tos Šalies kompetentingai ar pasienio institucijai, informuodama apie tai prašančią instituciją.

5. Įgyvendindamos šį Susitarimą, Šalių kompetentingos ar pasienio institucijos informaciją gali teikti ir savo iniciatyva.

II skyrius

Specialiosios bendradarbiavimo formos

10 straipsnis

Bendros (jungtinės) grupės

Įgyvendindami šį Susitarimą, Šalių kompetentingų institucijų atstovai gali dalyvauti bendrų (jungtinių) grupių veikloje bei atlikti kitus bendrus veiksmus.

11 straipsnis

Persekiojimas

1. Vadovaudamiesi Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 41 straipsnio nuostatomis, vienos Šalies policijos ir valstybės sienos apsaugos pareigūnai, vykdantys tos Šalies valstybės teritorijoje asmens persekiojimą dėl nusikaltimo, kuris gali būti pagrindas jo ekstradicijai ar pagrindas išduoti Europos arešto orderį, padarymo, gali jį tęsti kitos Šalies valstybės teritorijoje. Persekiojimas gali būti tęsiamas ir dėl asmens, pabėgusio iš sulaikymo vietos.

2. Šalies, kurios valstybės teritorijoje turi būti tęsiamas persekiojimas, atitinkamos kompetentingos ir pasienio institucijos informuojamos nedelsiant, paprastai dar prieš valstybės sienos kirtimą, apie persekiojamo asmens ir persekiojimą tęsiančių pareigūnų valstybės sienos kirtimo vietą bei laiką, taip pat apie tų pareigūnų turimus ginklus bei technines priemones.

3. Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas yra tęsiamas, kompetentingos ar pasienio institucijos, gavusios pranešimą apie vykdomą persekiojimą, privalo nedelsdamos imtis priemonių persekiojimui perimti.

4. Persekiojimas gali būti tęsiamas ne ilgiau kaip vieną valandą nuo valstybės sienos kirtimo momento ir ne toliau kaip vieną šimtą kilometrų nuo valstybės sienos į kitos Šalies valstybės teritoriją.

5. Persekiojimas gali būti tęsiamas, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

1) persekiojimą tęsiantys pareigūnai privalo:

a) laikytis šio Susitarimo nuostatų bei Šalies valstybės, kurios teritorijoje jie veikia, nacionalinės teisės nuostatų ir privalo paklusti tos Šalies kompetentingų institucijų reikalavimams,

b) turėti dokumentus, patvirtinančius, kad jie atlieka tarnybines pareigas, ir juos parodyti kiekvieną kartą, kai Šalies, kurios valstybės teritorijoje tęsiamas persekiojimas, kompetentingų institucijų pareigūnai to reikalauja,

c) vilkėti uniformą, naudoti pažymėtus automobilius, turėti tarnybines ryšio priemones;

2) persekiojamo asmens sulaikymą atlieka Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas tęsiamas, kompetentingų institucijų pareigūnai; jei tie pareigūnai negali pakankamai operatyviai įsikišti, persekiojimą tęsiantys pareigūnai turi teisę sustabdyti persekiojamą asmenį, kad jis būtų nedelsiant perduotas Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas tęsiamas, kompetentingų institucijų pareigūnams;

3) persekiojimą tęsiantys pareigūnai neturi teisės įeiti į privačius namus ir neviešąsias vietas bei atlikti kitus, Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo neatitinkančius veiksmus, kuriais gali būti suvaržyta persekiojamo asmens judėjimo laisvė.

6. Persekiojimas nutraukiamas, kai to pareikalauja Šalies, kurios valstybės teritorijoje jis tęsiamas, kompetentingos institucijos, o neatidėliotinais atvejais – pasienio institucijos. Jeigu reikalavimas nutraukti persekiojimą buvo persekiojimą tęsiantiems pareigūnams perduotas žodžiu, Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas buvo tęsiamas, kompetentingos institucijos nedelsdamos perduoda kitos Šalies kompetentingoms institucijoms rašytinį to reikalavimo patvirtinimą.

7. Baigę persekiojimą, pareigūnai, kurie tęsė persekiojimą, raštu pateikia atliktų veiksmų ataskaitą Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas buvo tęsiamas, kompetentingai institucijai.

8. Tos Šalies pareigūnai, kurie tęsė persekiojimą, gavę Šalies, kurios valstybės teritorijoje persekiojimas buvo tęsiamas, kompetentingų institucijų kvietimą, privalo atvykti paaiškinti baigto persekiojimo aplinkybių.

12 straipsnis

Sekimas

1. Vadovaudamiesi Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 40 straipsnio nuostatomis, vienos Šalies kompetentingų ar pasienio institucijų pareigūnai, vykdantys asmens sekimą tos valstybės teritorijoje dėl nusikaltimo, kuris gali būti pagrindas jo ekstradicijai ar pagrindas išduoti Europos arešto orderį, turi teisę tęsti tą sekimą kitos Šalies valstybės teritorijoje, gavę tos kitos Šalies kompetentingos institucijos leidimą. Leidimas dėl sekimo gali būti suteiktas, jei yra gautas prašančios Šalies kompetentingos institucijos prašymas, ir gali priklausyti nuo tam tikrų sąlygų įvykdymo.

2. Sekimas tęsiamas veikiant kartu su prašomos Šalies kompetentingų ar pasienio institucijų pareigūnais, o šių reikalavimu – sekimas perduodamas tos Šalies kompetentingų ar pasienio institucijų pareigūnams.

3. Sekti leidžiama tik laikantis šių sąlygų:

1) sekimą tęsiantys pareigūnai privalo laikytis šio Susitarimo ir Šalies valstybės, kurios teritorijoje sekimas tęsiamas, nacionalinės teisės aktų ir privalo paklusti tos Šalies kompetentingų ar pasienio institucijų reikalavimams;

2) šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju sekimą tęsiantys pareigūnai privalo turėti dokumentą, patvirtinantį, jog yra gautas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutikimas;

3) sekimą tęsiantys pareigūnai privalo turėti tarnybinius pažymėjimus ir tarnybines ryšio priemones;

4) sekimą tęsiantiems pareigūnams draudžiama įeiti į privačius namus ir neviešąsias vietas;

5) sekimą tęsiantys pareigūnai sekamo asmens negali nei sulaikyti, nei suimti.

4. Jeigu dėl ypatingos skubos neįmanoma iš anksto kreiptis dėl leidimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje, pareigūnai sekimą gali tęsti kitos Šalies valstybės teritorijoje, laikydamiesi šių reikalavimų:

1) sekimas yra vykdomas dėl nusikaltimo, kuris yra nurodytas Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 40 straipsnio 7 dalyje;

2) apie valstybės sienos kirtimo laiką ir vietą reikia nedelsiant, dar sekimo metu, informuoti Šalies, kurios valstybės teritorijoje sekimas tęsiamas, atitinkamas kompetentingas ir pasienio institucijas;

3) nedelsiant persiųsti prašymą, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje, ir pateikti sekimo tęsimą be išankstinio sutikimo pateisinančias priežastis; sekimą reikia nutraukti, kai Šalies, kurios valstybės teritorijoje sekimas tęsiamas, kompetentinga institucija kreipiasi su tokiu reikalavimu arba, jeigu atitinkamas sutikimas nebuvo gautas, praėjus penkioms valandoms po valstybės sienos kirtimo.

5. Baigę sekimą, pareigūnai, kurie tęsė sekimą, pateikia atliktų veiksmų ataskaitą Šalies, kurios valstybės teritorijoje sekimas buvo tęsiamas, kompetentingai institucijai.

6. Šalies kompetentingos institucijos, kurios pareigūnai tęsė sekimą, Šalies, kurios valstybės teritorijoje vyko sekimas, kompetentingų institucijų prašymu teikia pagalbą vėliau vykdant procesinius veiksmus tos kitos Šalies valstybės teritorijoje.

13 straipsnis **Slaptieji tyrimai**

1. Vienos Šalies kompetentingos institucijos kitos Šalies kompetentingų institucijų prašymu suteikia pagalbą prašančiosios Šalies pareigūnams vykdyti prašomos Šalies valstybės teritorijoje slaptus tyrimus dėl nusikaltimų, kurie gali būti pagrindas ekstradicijai arba pagrindas išduoti Europos arešto orderį. Šie tyrimai atliekami tik gavus Šalies, kurios valstybės teritorijoje bus atliekami veiksmai, kompetentingos institucijos leidimą. Toks leidimas gali priklausyti nuo tam tikrų sąlygų įvykdymo. Tyrimą atliekantys pareigūnai gali naudotis kito asmens tapatybe. Nurodyti tikrąją tokio pareigūno tapatybę nereikalaujama.

2. Veiksmai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, vykdomi remiantis juose dalyvaujančių Šalių kompetentingų institucijų griežto veiksmų koordinavimo principais. Tiems veiksams vadovauja Šalies, kurios valstybės teritorijoje jie vykdomi, pareigūnas ir tai yra atskiri ribotos trukmės veiksmai. Prašomos Šalies kompetentingų institucijų reikalavimu prašančios Šalies pareigūnai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, privalo nutraukti tuos veiksmus.

3. Leidimas atlikti veiksmus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, suteikiamas ir sąlygos, kuriomis jie turi vykti, nustatomos pagal Šalies valstybės, kurios teritorijoje tie veiksmai turi būti vykdomi, nacionalinę teisę.

4. Jeigu dėl ypatingos skubos neįmanoma kreiptis dėl leidimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje, išimties tvarka pradėtus veiksmus tęsti kitos Šalies valstybės teritorijoje leidžiama, kai:

1) yra pavojus, kad bus atskleista pareigūno, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje, tapatybė;

2) šie veiksmai apsiriboja pareigūno, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje, pakeistos tapatybės apsauga.

5. Atliekant kitos Šalies valstybės teritorijoje veiksmus, remiantis šio straipsnio 4 dalimi, reikia apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per dvidešimt keturias valandas nuo valstybės sienos kirtimo, informuoti tos Šalies kompetentingą instituciją ir nedelsiant pateikti prašymą, kuriame nurodytas pagrindas, kodėl imtasi veiksmų be išankstinio sutikimo. Atitinkamai taikoma šio straipsnio 2 dalies 3 sakinio nuostata.

6. Šio straipsnio 1–4 dalių nuostatos taikomos atitinkamai, jeigu prašymą pateikia Šalies, kurios valstybės teritorijoje turi būti vykdomi veiksmai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, kompetentinga institucija.

7. Pareigūno, nurodyto 1 dalyje, tapatybė saugoma ir jam atlikus savo veiksmus.

14 straipsnis

Kontroliuojamieji gabenimai

1. Vienos Šalies kompetentingos institucijos gali kreiptis su prašymu į kitos Šalies kompetentingas institucijas dėl kontroliuojamųjų gabenimų, susijusių su nusikaltimu, kuris gali būti pagrindas ekstradicijai arba pagrindas išduoti Europos arešto orderį. Prašomos Šalies kompetentinga institucija gali atsisakyti išduoti leidimą arba apriboti kontroliuojamuosius gabenimus, jei tai sukeltų pavojų juose dalyvaujantiems asmenims, gyventojams ar aplinkai.

2. Siekiant, kad gabenimų kontrolė nenutrūktų, prašomos Šalies kompetentingos institucijos perima gabenimų kontrolę valstybės sienos kirtimo metu arba kitoje suderintoje vietoje. Prašomos Šalies kompetentingos institucijos tolesnę nenutrūkstamą kontroliuojamųjų gabenimų kontrolę užtikrina taip, kad nuolat būtų galimybė juos perimti ir sulaikyti organizatorius ir kitus asmenis, dalyvaujančius darant tokio pobūdžio nusikaltimus. Prireikus Šalių kompetentingos institucijos gali sutarti,

kad tokią kontrolę vykdytų abiejų Šalių kompetentingų institucijų pareigūnai. Tokiu atveju prašančios Šalies kompetentingų institucijų pareigūnai privalo laikytis prašomos Šalies valstybės nacionalinės teisės aktų ir jos pareigūnų reikalavimų.

III skyrius

Bendri veiksmai pasienio teritorijose

15 straipsnis

Pasienio teritorijos

Šiame Susitarime pasienio teritorijos – tai teritorijos, kuriose pagal kompetenciją veikia šio Susitarimo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytos pasienio institucijos.

16 straipsnis

Pasienio institucijos

1. Pasienio institucijos yra:

Lenkijos Respublikoje:

– policijos institucija – vaivadijos policijos komendantas Balstogėje (Białystok),

– sienos apsaugos institucija – Sienos apsaugos Palenkės rinktinės komendantas Balstogėje (Białystok);

Lietuvos Respublikoje:

– policijos institucijos:

Alytaus apskrities policijos komisariatas,

Marijampolės apskrities policijos komisariatas,

– valstybės sienos apsaugos tarnybos institucija – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Lazdijų rinktinė.

2. Siekdamas užtikrinti šiame Susitarime numatyto bendradarbiavimo veiksmingumą, pasienio institucijos pagal savo kompetenciją prireikus gali susisiekti tiesiogiai.

17 straipsnis

Bendras tarnybinių pareigų vykdymas

1. Vienos Šalies pasienio institucijos gali pagal savo kompetenciją skirti joms pavaldžius pareigūnus bendrai vykdyti tarnybines pareigas su kitos Šalies pasienio institucijoms pavaldžiais pareigūnais pasienio teritorijose, vadovaujantis Šalies valstybės, kurios teritorijoje atliekama tarnyba, nacionalinės teisės aktų reikalavimais.

2. Bendras tarnybinių pareigų vykdymas – tai bendras patruliavimas ir tarnyba mišrios sudėties kontaktiniuose punktuose. Šalių kompetentingos institucijos gali susitarti ir dėl kitų bendro tarnybinių pareigų vykdymo formų.

18 straipsnis

Bendras patruliavimas

1. Šalių pasienio institucijos apibrėžtos trukmės laikotarpiui ir konkrečioms užduotims vykdyti gali sudaryti bendrą patrulį, kurį sudaro mažiausiai po vieną kiekvienos Šalies pareigūną.

2. Bendrai patruliuojantys pareigūnai yra pavaldūs tos Šalies, kurios valstybės teritorijoje patruliuojama, pasienio institucijos pareigūnui.

19 straipsnis

Mišrios sudėties kontaktiniai punktai

1. Pasienio teritorijose gali būti įkurti nuolatiniai, o prireikus – apibrėžtos trukmės laikotarpiui – mišrios sudėties kontaktiniai punktai ryšiams tarp Šalių kompetentingų ir pasienio institucijų palaikyti.

2. Pareigūnai, atliekantys tarnybą mišrios sudėties kontaktiniuose punktuose, yra pavaldūs savo vadovybei ir neturi teisės savarankiškai vadovauti operatyviniams veiksams ir juos vykdyti.

3. Kiekviena Šalis padengia savo pareigūnų tarnybos mišrios sudėties kontaktiniuose punktuose išlaidas. Likusios išlaidos skirstomos proporcingai, nebent Šalių kompetentingos institucijos nutaria kitaip.

IV skyrius

Kitos nuostatos

20 straipsnis

Įgaliojimai

1. Vienos Šalies kompetentingų ir pasienio institucijų pareigūnai, atliekantys tarnybą kitos Šalies valstybės teritorijoje, vykdydami užduotis, susijusias su šio Susitarimo įgyvendinimu, yra prilyginami tos kitos Šalies pareigūnams, jei jų atžvilgiu padarytos nusikalstamos veikos arba jei jie patys padaro nusikalstamas veikas.

2. Vienos Šalies kompetentingų ir pasienio institucijų pareigūnai, atliekantys tarnybą kitos Šalies valstybės teritorijoje, vykdydami užduotis, susijusias su šio Susitarimo įgyvendinimu, turi teisę vilkėti tarnybinę uniformą arba turėti matomus oficialius ženklus, naudotis tarnybinėmis ryšio priemonėmis, techninio stebėjimo įranga, tarnybiniais automobiliais ir plaukiojimo priemonėmis bei kitomis techninėmis

priemonėmis. Jie taip pat gali turėti tarnybinį ginklą, kurį leidžiama panaudoti tik neteisėtam ir tiesioginiam pasikėsinimui į jų arba kito asmens gyvybę ar sveikatą atremti, bei kitas, suprantant pagal Lenkijos Respublikos nacionalinę teisę – tiesioginės prievartos priemonės, pagal Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę – specialiąsias priemones, kurias jie gali naudoti, remdamiesi Šalies valstybės, kurios teritorijoje jie atlieka tarnybą, nacionaline teise. Šalių kompetentingos institucijos informuoja viena kitą apie leidžiamas naudoti tarnybinio ginklo rūšis ir kitas tiesioginės prievartos priemones (specialiąsias priemones).

3. Vienos Šalies kompetentingų ir pasienio institucijų pareigūnai, atliekantys tarnybą kitos Šalies valstybės teritorijoje, vykdydami šio Susitarimo 11, 12 ir 18 straipsniuose minimas užduotis, turi teisę su tarnybinio pažymėjimu kirsti valstybės sieną bet kurioje vietoje.

4. Vienos Šalies kompetentingų ir pasienio institucijų pareigūnai, atliekantys tarnybą kitos Šalies valstybės teritorijoje, vykdydami užduotis, susijusias su šio Susitarimo įgyvendinimu, gavę sutikimą: Lenkijos Respublikoje – Sienos apsaugos Palenkės rinktinės komendanto Balstogėje (Białystok), o Lietuvos Respublikoje – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Lazdijų rinktinės, gali naudotis orlaiviais pagal tos kitos Šalies kompetentingoms institucijoms taikomą tvarką, nustatytą valstybės, virš kurios teritorijos orlaiviai bus panaudoti, nacionalinės teisės aktuose.

21 straipsnis

Atsisakymas bendradarbiauti

Jeigu vienos Šalies kompetentinga institucija nusprendžia, kad bendradarbiavimo, nurodyto šiame Susitarime, vykdymas galėtų pažeisti jos valstybės suverenumą, keltų pavojų jos saugumui ar kitiems esminiams interesams arba pažeistų jos teisėtumą, ji gali iš dalies arba visiškai atsisakyti jį vykdyti arba pagrįsti jo vykdymą tam tikrų reikalavimų įvykdymu.

22 straipsnis

Įslaptintos informacijos apsauga

1. Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos užtikrina vienos kitai pagal šį Susitarimą teikiamos įslaptintos informacijos apsaugą. Pateiktai įslaptintai informacijai turi būti suteikta ne žemesnė, negu tai nustatyta Šalies, kurios kompetentingos ar pasienio institucijos perduoda informaciją, valstybės nacionalinės teisės aktuose, slaptumo žyma.

2. Visa tokio pobūdžio informacija arba techninė įranga, vienos Šalies kompetentingos ar pasienio institucijos perduota kitos Šalies kompetentingai ar pasienio institucijai, kitoms institucijoms nei Šalių kompetentingos ar pasienio institucijos bei trečiųjų valstybių subjektams gali būti suteikiama tik prieš tai gavus teikiančiosios kompetentingos ar pasienio institucijos sutikimą raštu.

3. Tuo atveju, kai vienos Šalies kompetentingos ar pasienio institucijos perduota įslaptinta informacija gali būti atskleista arba atskleidžiama, kitos Šalies kompetentinga ar pasienio institucija nedelsdama apie tai praneša informaciją teikiančiai kompetentingai ar pasienio institucijai, informuoja apie įvykio aplinkybes ir jo padarinius bei apie veiksmus, kurių imtasi siekiant, kad ateityje būtų išvengta tokio pobūdžio įvykių.

23 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

1. Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos užtikrina pagal šį Susitarimą vienos kitai perduodamų asmens duomenų apsaugą, remdamosi Europos Tarybos Konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108), sudaryta Strasbūre 1981 m. sausio 28 d., Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu Papildomu protokolu dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų (ETS Nr. 181),

priimtu Strasbūre 2001 m. lapkričio 8 d., ir 1987 m. rugsėjo 17 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija Nr. R (87) 15 dėl asmens duomenų naudojimo policijos sektoriuje.

2. Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos, atsižvelgdamos į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, užtikrina pagal šį Susitarimą perduodamų asmens duomenų apsaugą, remdamosi šiais principais:

1) gaunanti institucija gautus asmens duomenis gali panaudoti tik perduodančios institucijos nustatytais tikslais ir sąlygomis;

2) gaunanti institucija informuoja perduodančią instituciją, šiai paprašius, apie perduotų asmens duomenų panaudojimą ir dėl to pasiektus rezultatus;

3) kitoms negu Šalių kompetentingos ar pasienio institucijos institucijoms asmens duomenys gali būti perduodami tik tuo atveju, jeigu perduodanti institucija prieš tai davė rašytinį sutikimą, ir tik šiame Susitarime nurodytais tikslais;

4) perduodanti institucija atsako už perduodamų asmens duomenų teisingumą bei tikrumą ir privalo užtikrinti, kad perduodami asmens duomenys būtų tik tokios apimties, kuri būtina šiame Susitarime numatytiems tikslams pasiekti; jeigu paaiškėja, kad buvo perduoti neteisingi ar nepilni asmens duomenys arba asmens duomenys, kurių perduoti nebuvo galima, perduodanti institucija nedelsdama apie tai informuoja gaunančią instituciją ir ši privalo tuos duomenis pataisyti arba sunaikinti;

5) asmeniui, kurio duomenys perduodami, jo prašymu būtina, remiantis atitinkamos Šalies valstybės nacionaline teise, suteikti informaciją apie tokius duomenis, taip pat apie numatomą jų panaudojimo tikslą; valstybės ir visuomenės saugumo, valstybės finansinių interesų, duomenų subjekto arba kitų asmenų teisių ir laisvių apsaugos tikslais bei siekiant sustabdyti nusikalstamumą galima atsisakyti suteikti tokią informaciją;

6) perduodanti institucija nustato terminą, kuriam pasibaigus reikia sunaikinti perduotus asmens duomenis; nepaisant to, perduoti asmens duomenys sunaikinami, jeigu jie nebereikalingi tikslams, dėl kurių jie buvo perduoti; perduodanti institucija nedelsiant informuojama apie visus tokio pobūdžio asmens duomenų naikinimo atvejus ir apie jų naikinimo priežastis;

7) perduodančios ir gaunančios institucijos registruoja asmens duomenų perdavimą, gavimą ir naikinimą;

8) asmens duomenis perduodančios ir gaunančios institucijos privalo tinkamai apsaugoti asmens duomenis nuo neteisėto priėjimo prie jų, pakeitimo be perduodančios institucijos sutikimo, atsitiktinio ar neteisėto jų pašalinimo ar sunaikinimo bei neteisėto duomenų paviešinimo.

3. Principai, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, taip pat taikomi vienos Šalies kompetentingų bei pasienio institucijų pareigūnų, dalyvaujančių šiame Susitarime nurodytuose veiksmuose, kitos Šalies valstybės teritorijoje gaunamiems asmens duomenims.

24 straipsnis **Žalos atlyginimas**

1. Šalys nereikalauja viena iš kitos kompensacijų dėl prarasto ar sugadinto turto, jeigu žala atsirado kitos Šalies kompetentingų ar pasienio institucijų pareigūnams vykdant užduotis, susijusias su šiuo Susitarimu.

2. Šalys nereikalauja viena iš kitos kompensacijų dėl pareigūno sveikatos sužalojimo arba dėl jo mirties, jeigu tai atsitiko vykdant užduotis, susijusias su šiuo Susitarimu. Kartu nepažeidžiama pareigūno arba, jam mirus, įgaliotų asmenų teisė reikalauti kompensacijos, remiantis Šalių valstybių nacionalinės teisės aktais.

3. 1 ir 2 dalių nuostatos netaikomos, jeigu žala padaryta tyčia arba dėl didelio neatsargumo.

4. Jeigu vykdydamas užduotis, susijusias su šiuo Susitarimu, vienos Šalies kompetentingos ar pasienio institucijos pareigūnas padarė žalą trečiajam asmeniui, šią žalą atlyginti privalo ta Šalis, kurios valstybės teritorijoje ji buvo padaryta, remiantis nuostatomis, kurios būtų taikomos tuo atveju, jei žalą padarytų tos Šalies pareigūnas.

5. Šalis, kurios pareigūnas padarė žalą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, kitai Šaliai sugrąžina visą kompensacijos sumą, išmokėtą nukentėjusiajam arba asmeniui, įgaliotam gauti kompensaciją po jo mirties.

6. Šio straipsnio 5 dalies nuostatos netaikomos tuo atveju, kai padaręs žalą pareigūnas veikė tiesiogiai vadovaujamas kitos Šalies pareigūno, nebent jis tą žalą padarė tyčia.

7. Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos glaudžiai bendradarbiauja, siekdamos palengvinti kompensacijos reikalavimų įgyvendinimą. Be kita ko, jos keičiasi bet kokia turima informacija apie žalą, nurodytą šiame straipsnyje.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

25 straipsnis

Informavimas

1. Šalys diplomatiniais kanalais informuoja viena kitą apie bet kurias institucijų, nurodytų šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje, 16 straipsnio 1 dalyje ir 20 straipsnio 4 dalyje, kompetencijos ir pavadinimų pasikeitimus.

2. Įsigaliojus šiam Susitarimui, Šalių kompetentingos institucijos nedelsdamos pasikeičia tarnybinių pažymėjimų pavyzdžiais, taip pat diplomatiniais kanalais perduoda viena kitai savo duomenis, būtinus tarpusavio ryšiams palaikyti.

26 straipsnis

Išlaidos

Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos moka savo veiksmų, susijusių su šio Susitarimo įgyvendinimu, išlaidas. Kiekvienu konkrečiu atveju Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos gali sutarti dėl kitos išlaidų mokėjimo tvarkos.

27 straipsnis

Bendradarbiavimo kalbos

1. Klausimams, susijusiems su šio Susitarimo įgyvendinimu, spręsti Šalių kompetentingos ir pasienio institucijos vartoja savo valstybines kalbas arba anglų kalbą.
2. Prašymai ir kiti dokumentai, minimi šiame Susitarime, sudaromi teikiančios Šalies valstybine kalba ir siunčiami kartu su vertimu į priimančiosios Šalies valstybinę kalbą arba į anglų kalbą.

28 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Ginčai dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo sprendžiami Šalių kompetentingų institucijų tiesioginėmis derybomis arba konsultacijomis pagal jų kompetenciją.
2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje minimų derybų ar konsultacijų metu sutarimas nepasiekiamas, ginčas sprendžiamas diplomatiniais kanalais ir neperduodamas spręsti jokiai trečiajai šaliai.

29 straipsnis

Ryšys su kitais susitarimais

1. Šis Susitarimas nepažeidžia tarptautinių sutarčių dėl teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose nuostatų bei Šalių teisių ir pareigų, atsirandančių iš kitų daugiašalių ar dvišalių tarptautinių sutarčių.
2. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną netenka galios Lenkijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei kitais sunkiais nusikaltimais sutartis, pasirašyta 2000 m. balandžio 4 d. Varšuvoje.

3. Vykdomieji susitarimai, sudaryti remiantis 2000 m. balandžio 4 d. sutartimi, nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, galioja šio Susitarimo galiojimo laikotarpiu arba tol, kol jie bus pakeisti vykdomaisiais susitarimais, sudarytais remiantis šiuo Susitarimu.

30 straipsnis Susitarimo galiojimas

1. Šis Susitarimas sudaromas neribotam laikotarpiui ir įsigalioja po trisdešimties dienų nuo paskutinio Šalių pranešimo apie šiam Susitarimui įsigaliojti būtinų vidaus procedūrų įvykdymą gavimo dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos šio Susitarimo 11 straipsniui, kuris įsigalioja nuo pasienio kontrolės prie Šalių valstybių sienos panaikinimo dienos.

3. Kiekviena Šalis šį Susitarimą gali nutraukti pateikdama pranešimą. Tokiu atveju šis Susitarimas netenka galios praėjus šešioms mėnesiams nuo dienos, kai kita Šalis gauna pranešimą apie šio Susitarimo nutraukimą.

Šis Susitarimas pasirašytas *Vilniuje* *2006 m. kovo 14* d. dviem egzemplioriais lenkų ir lietuvių kalbomis, abu tekstai yra autentiški.

Lenkijos Respublikos

Vyriausybės vardu

Lietuvos Respublikos

Vyriausybės vardu

